

РЕШЕНИЕ

№ 10945

София, 08/02/2012

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Седмо отделение, в съдебно заседание на седми май две хиляди и дванадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА

ЧЛЕНОВЕ:

ИВАН РАДЕНКОВ

СОНЯ ЯНКУЛОВА

при секретар
прокурора
съдията

Маринела Цветанова

СОНЯ ЯНКУЛОВА

и с участието
изслуша докладваното

адм. дело № 2028/2012.

Производството е по чл. 145 и сл. АПК във вр. с чл. 323, ал. 1 на Закона за съдебната власт. Образувано е по жалба на Мирослава Стефанова Тодорова, съдебен адрес гр. София, бул. „Витоша“ №2, срещу решение по т. 21, протокол №3 от 19.01.2012г. на Висшия съдебен съвет, с което за извършено дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 от Закона за съдебната власт на основание чл. 308, ал. 1, т. 3 от същия й е наложено дисциплинарно наказание „намаляване на трудовото възнаграждение с 15 на сто“ за срок от две години.

Становища на страните:

I. Жалбоподателката:

Жалбоподателката счита обжалваното решение за незаконосъобразно, постановено при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалноправни разпоредби и в несъответствие с целта на закона – отменителни основания по чл. 146, т. 3, 4 и 5 АПК. В подкрепа на твърденията си излага следните доводи:

1. Доводи за нарушение на административнопроизводствените правила:

а) решението не съдържа мотиви:

Жалбоподателката счита, с оглед на разпоредбата на чл. 34, ал. 3 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) и поради липсата на обсъждане от Висшия съдебен съвет на предложението на дисциплинарния състав, че мотив на оспореното решение е дисциплинарното решение. В него липсвало обосноваване от фактическа страна на противоправността на твърдяното бездействие и виновното му осъществяване. Няма анализ на фактическата и правна сложност на делата, натовареността на магистрата, ангажиментите му извън съдийската работа, на която база да се прецени, с оглед на конкретни факти за спецификата на делата, дали сроковете, в които те са приключени са разумни. Липсвали мотиви за наложеното наказание, както и отговор на съществените възражения на дисциплинарно наказаното лице.

б) нарушено право на защита:

Жалбоподателката не била уведомена за заседанието на Висшия съдебен съвет, когато е решен въпроса за дисциплинарната ѝ отговорност. Това довело до лишаването ѝ от възможност непосредствено и устно да осъществи правото си на защита пред наказващия орган, което е нарушение на чл. 56 от Конституцията на Република България.

в) решението на дисциплинарния състав е постановено в незаконен състав:

Жалбоподателката счита, че дисциплинарният състав, състоящ се от двама прокурори и един следовател, е в противоречие с чл. 37, ал. 4 ЗСВ. Счита за неоснователно отхвърленото искане за отвод на двама от членовете на състава поради изразена лична пристрастност. Твърденията на членовете на дисциплинарния състав Цони Цонев и Стефан Петров, че не я познавали лично и поради това не били пристрастни счита за неоснователни с оглед на изразените от тях становища, които директно визират жалбоподателката, както и с оглед на фактите по кариерното развитие на Цонев, пречатствано от позицията на Съюза на съдиите в България.

г) нарушено право на справедлив процес:

Заповедта на Главния инспектор, въз основа на която е направена проверката на наказателно отделение на Софийски градски съд, е издадена въз основа на „постъпили сигнали“, което изисква проверка за тяхната основателност не проверка на цялото наказателно отделение. Сочи изявления на Главния инспектор, направени в хода на проверката – на 14.06.2011г. във в. Каса“ и на 02.07.2011г. по Дарик радио, които поставяли под съмнение непредубедеността и безпристрастието на ръководената от него институция и ясно сочели целта на проверката – изобличаване на съдиите, които публично заели позиция във връзка с избора на председател на Софийски градски съд. Сочи, че съмнението се обективира в предложението за наказание на четирима от общо деветимата съдии, при които е констатирана забава. Сочи също, че единствено тя е проверявана за дела, приключени преди проверявания период.

2. Доводи за противоречие с материалноправни разпоредби:

а) за характера на срока по чл. 22, ал. 1 във вр. с чл. 308, ал. 1 и чл. 340, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК):

Жалбоподателката твърди, че сроковете по чл. 308, ал. 1 и 2 и чл. 340, ал. 1 НПК са

инструктивни и следва да бъдат отчитани в контекста на общото задължение на съдията за решаване на делото в „разумен срок“.

б) за преценката на спазването на разумния срок:

Според жалбоподателката спазването на разумния срок се преценява с оглед на фактическата и правна сложност на делото, натовареността на магистрата, спецификата на дейността му – председател на първоинстанционен и на въззивен състав, проведени редовни заседания през проверявания период, дежурства, други дейности, свързани с качеството му на магистрат. Сочи, че нито едно от тези обстоятелства не е обсъдено нито в дисциплинарното производство, нито от Висшия съдебен съвет при вземане на решението.

в) за забавата като дисциплинарно нарушение:

Жалбоподателката твърди, че при преценката дали забавата може да се определи като дисциплинарно нарушение следва да се отчита както конкретната продължителност на забавянето, така и причините за това, правнорелевантните последици от закъснението, общата натовареност на съответния орган на съдебната власт и персоналната натовареност на съдията. Сочи, че на тези нейни възражения не е отговорено по същество.

г) по конкретните изводи на дисциплинарния състав:

Приетото от дисциплинарния състав, че преобладаваща част от делата, разглеждани от жалбоподателката били частни наказателни дела, чиято фактическа и правна сложност била „несъизмерима с първоинстанционните“ наказателни общ характер дела счита за проява на повърхностен подход и процесуална неосведоменост за видовете наказателни частни дела и обхвата на съдебното произнасяне. Дава конкретни примери за предмета на наказателни частни дела и тяхната фактическа и правна сложност.

Извода, че имала най-голям брой просрочени дела в наказателното отделение счита за неправилен, тъй като е основан на абсолютно число, без да отчита процента на забавени дела от общия брой решени дела. Сочи, че забавените дела са 13% от общия брой решени от нея дела. Твърди, че за 2011г. приключила 309 дела, което е най-много от всички съдии (следващият е с 275 дела, а има съдии с дела между 40 и 100). Счита, че подобен подход не преследва целта на дисциплинарното производство, защото стимулира бездействието – колкото по-малко дела решава съдията, толкова по-малко актове има опасност да просрочи като абсолютно число.

Жалбоподателката твърди, че решението е постановено без да е изяснена историята на съдията – натрупването на дела в състава от предходни години. В тази връзка сочи, че за 2009г. има 250 дела, което е едно от най-високите постъпления и надвишава с повече от 100 дела постъпленията на други съдии. За 2009г. приключила 241 дела, което също е с повече от 100 дела от други съдии. За 2010г. сочи, че е един от осемте състава, получили най-големи постъпления. Отбелязва, че тази статистика е само досежно приключени дела, по които Тодорова е била съдия-докладчик, тъй като статистиката не събира информация за делата, по които била председател на състав, без

да е била докладчик, но изготвяла особено мнение.

Възприетият от дисциплинарния орган статистически подход счита, че противоречи на съдебната практика – национална и европейска. Цитира решения на Върховния административен съд и на Европейския съд по правата на човека.

д) по системността на неспазения срок:

С оглед на процента на забавени дела – 13%, спрямо общия брой приключени от Тодорова дела счита, че не е налице системност по смисъла на закона.

е) по виновността за неспазването на сроковете:

Жалбоподателката твърди, че Висшият съдебен съвет приел становището на дисциплинарния състав за виновно извършване на дисциплинарното нарушение и то под формата на груба небрежност като от една страна се обосновавал с предаването на две дела в деня на проверката, а от друга не извършил какъвто и да било анализ възможно ли е било постановяването на актовете в инструктивните срокове. Сочи, че за проверявания период 01.01.2010г. до 30.06.2011г. има 376 работни дни, в рамките на които провела 218 открити съдебни заседания като само в единадесетте въззивни заседания разгледала 230 дела и написала поне 764 страници, представени на дисциплинарния състав (поне 1000 с непредставените). Сочи също, че в статистиката не се включва нито времето, необходимо за насрочване на делата, по които няма забавяне – по първоинстанционните никакво, а по въззивните – няма извън разумния срок; нито времето, необходимо за подготовка на делата; нито времето за текущото администриране по висящите дела. Представя подробна справка за броя и видовете разгледани и приключени от нея дела. Сочи, че не е отчетено, че освен делата на неин доклад, участвала в разглеждането на делата на още двама членове на въззивния състав в открито съдебно заседание по реда на глава XXI НПК, които са проучени и произнесени с нейно участие, участвала в закрити заседания и в производства по международно сътрудничество.

ж) по методологията на Инспектората за оценката на съдийския труд:

Жалбоподателката твърди, че единственото, което е предмет на проверка от страна на Инспектора е срока за написване на мотиви. Извън обхвата на оценката на съдийския труд и съответно на разумността на срока за разглеждане на делото остава ритмичността на съдебните заседания, фактическата и правна сложност на делото, обема на събраните и обсъдени доказателства, номиналната продължителност на съдебната фаза. Счита, че ако дисциплинарно наказващият орган беше отчел тези факти щеше да установи, че неспазването на инструктивните срокове се дължи на обективни причини. Сочи, че е недопустимо при неразумно натоварване да се претендира решаване на делата в разумен срок, при пълно игнориране на изискването за качество на постановените актове.

з) по настъпилите последици от неспазените срокове:

Жалбоподателката твърди, че Висшият съдебен съвет не отчел нито факта, че към последното заседание на дисциплинарния състав 36 броя от обявените за решаване в проверявания период съдебни актове вече са влезли в сила, че въззивните забавени дела (без три) също са влезли в сила, че от 16-те първоинстанционни забавени дела 11 са приключили окончателно като нито един акт не е отменен, а останалите пет са в процес на инстанционно обжалване като по две от делата горната инстанция само изменила присъдата в частта на наказанието. Представя справка за потвърдените и отменени нейни съдебни актове като сочи, че за периода 01.01.2008г. – 01.01.2011г. имала само една отменена присъда с произнасяне на нова присъда от въззивната инстанция, през 2009г. имала само три акта изменени в наказателната част, за 2010г. има един частично отменен в наказателната част съдебен акт и един частично изменен в гражданската част. Това, както и натовареността ѝ изключват виновното неспазване на инструктивните срокове.

и) за давностния срок по чл. 310, ал. 1 ЗСВ:

Жалбоподателката счита, че от разпорежданията на председателите на Софийски градски съд – Светлин Михайлов и Георги Колев, от двете разпореждания на изпълняващия функцията председател на Софийски градски съд – Величка Цанова, от писмото на председателя на Софийски градски съд Владимира Янева, както и от констативен акт на Инспектората, изх. №Ж-01-1063 от 22.11.2010г., е видно, че спрямо нея е осъществен контрол и административните ръководители са били в известност за съществуващата забава. Т.е. нарушението е било констатирано от административните ръководители и Инспектората, но в шестмесечен срок от откриването му не е било образувано дисциплинарно производство, което означава, че са преценили, че забавянето не е виновно. Налагането на наказание за нарушение след изтичането на срока по чл. 310, ал. 1 ЗСВ Тодорова счита за нарушение.

3. Доводи за противоречие с чл. 13 АПК:

Жалбоподателката твърди, че в изпълнение на чл. 13 АПК Висшият съдебен съвет следвало да изработи и оповести критерии за определяне на натовареността на магистратите, които гарантират тяхната равнопоставеност при привличане към дисциплинарна отговорност и налагане на дисциплинарни нарушения, обективност на проверките и крайните оценки за виновно нарушение. Критериите биха гарантирали липсата на субективизъм и биха изолирали опитите за влияние върху съдийската независимост и обществена активност чрез субективната и непредвидима дисциплинарна практика на Висшия съдебен съвет.

4. Доводи за нарушение на целта на закона:

Жалбоподателката счита, че целта на дисциплинарната отговорност – да бъде мобилизиран виновно бездействащия магистрат, да бъдат предотвратени бъдещи негови нарушения, а също така да се въздейства предупредително на останалите магистрати не може да се реализира при липсата на обективни и ясни критерии за оценка на дейността на магистрата, които гарантират законността и справедливостта на решението и изключват възможностите за използване на института на дисциплинарната отговорност за цели, различни от предвидените в закона. Жалбоподателката моли съда да отмени оспореното решение на Висшия съдебен съвет. Представява се от адв. Ина Лулчева, Софийска адвокатска колегия.

II. Ответникът:

Ответникът по жалбата – Висшият съдебен съвет, счита същата за неоснователна. Оспореното решение е постановено от компетентен орган, в исканата от закона форма, при спазване на материалноправните и процесуални разпоредби и в съответствие с целта на закона. Ответникът счита за неоснователно и в противоречие с решението на дисциплинарния състав, л. 4-7 от решението, твърдението на Тодорова, че възраженията ѝ не са обсъдени. При постановяване на дисциплинарното решение сочи, че са взети предвид тежестта на нарушението, формата на вината, обстоятелствата, при които е извършено нарушението, поведението на нарушителя. Разгледана и обсъдена била натовареността на Тодорова като дисциплинарния състав направил сравнителен анализ на натовареността и сročността при произнасяне на съдиите от наказателно отделение на Софийски градски съд. При определяне на наказанието административният орган отчел значителната продължителност на просрочие на делата и определил същото като неписващо се във всякакви разумни срокове, което се отразява негативно върху облика на цялата съдебна система, както и липсата на обективни причини, които да обосноват допуснатите от

Тодорова нарушения.

Неоснователно счита твърдението на жалбоподателката за провеждане на дисциплинарното производство от незаконен състав. Сочи подробно изложените относно това твърдение мотиви в протокола от 05.10.2011г. на дисциплинарния състав по дисциплинарно дело №9 по описа на Висшия съдебен съвет за 2011г. Счита, че дисциплинарният състав е избран в съответствие с изискванията на чл. 316, ал. 3 ЗСВ.

Твърди, че решението е подробно мотивирано както с решението на дисциплинарния състав, така и с изложеното становище на члена на дисциплинарния състав в заседанието на Висшия съдебен съвет. Взето е с необходимия кворум.

Моли съда да отхвърли жалбата на Тодорова като неоснователна. Висшият съдебен съвет се представлява от юрисконсулт Деница Захаријева.

Върховният административен съд счита жалбата за допустима – подадена е от надлежна страна, в срока по чл. 323, ал. 1 от Закона за съдебната власт (съобщението за решението на Висшия съдебен съвет е връчено на Тодорова на 24.01.2012г., а жалбата е подадена на 31.01.2012г.) и срещу подлежащ на съдебно оспорване акт.

Фактите по делото:

За да се произнесе по същество съдът установи от фактическа страна следното:

1. Мирослава Стефанова Тодорова е съдия в Софийски градски съд, наказателно отделение. Съдия е от м. октомври 1997г., след проведен конкурс. В периода м. 01.01.2006г.- 31.12.2007г. била постоянен преподавател в Националния институт по правосъдието. По делото няма доказателства на Тодорова да са налагани дисциплинарни наказания.
2. От 2009г. Тодорова е председател на Управителния съвет на Съюза на съдиите в България – независима, доброволна, професионална организация, обединяваща съдиите в България и съдействаща за защита на техните професионални, интелектуални, социални и материални интереси, за укрепване на престижа на съдилищата в България, чл. I.1 от Устава.
3. С писмо, изх. №5247 от 14.09.2010г., председателят на Софийски апелативен съд изпратил на Главния инспектор, по повод на извършена от него проверка, справка за необявените повече от три месеца съдебни актове на съдиите от наказателно отделение на Софийски градски съд за сведение и отношение. Справката е „за дела с необявени съдебни актове в тримесечен срок от съдиите в наказателно отделение на СГС към 23.09.2010г.“. В нея поименно и с посочване на номерата на делата са изброени съдиите, които към тази дата имат необявени актове повече от три месеца. Това са съдиите: Димитрина Ангелова - 1 дело, Петя Крънчева – 10 дела, Иван Стойчев – 1 дело, Георги Ушев – 13 дела, Мариян Марков – 3 дела, Емилия Колева – 1 дело, Владимир Астарджиев – 6 дела, Мирослава Тодорова – 22 дела, Румяна Ченалова – 4 дела, Иван Коев – 10 дела, Мими Петрова – 42 дела. Посочените за съдия Мирослава Тодорова наказателни общ характер дела са: 1172/2009г.; 5728/2009г.; 1957/2009г.; 174/2006г.; 3083/2009г.; 275/2010г.; 1916/2005г.; и въззивни дела са: 1175/2008г.; 4762/2009г.; 5000/2009г.; 3096/2009г.; 5276/2009г.; 4948/2009г.; 5372/2009г.; 801/2010г.; 854/2010г.; 228/2010г.; 333/2010г.; 463/2010г.; 544/2010г.; 723/2010г.; 4441/2009г. Писмото и справките са приложени на л. 167-176 и л. 289 – 294.

4. Със заповед №108 от 20.09.2010г. Главният инспектор наредил, „във връзка с постъпилото писмо вх. №5275 от 14.09.2010г. на В. Пенгезов, председател на Софийския апелативен съд“ да се извърши проверка в Софийски градски съд – наказателна колегия относно „необявените съдебни актове в тримесечен срок от съдиите в наказателно отделение на СГС“. Срока на проверка бил от 21.09.2010г. до 24.09.2010г., а срока за представяне на резултатите – 30.10.2010г. Проверката била възложена на инспектор Петър Михайлов. Заповедта е приложена на л. 294.

5. Резултатите от проверката били отразени в акт за резултатите от проверката на наказателно отделение на Софийски градски съд по заповед №108 от 20.09.2010г. В него по съдии и по номера били посочени делата, по които не били изготвени в срок мотиви на съдебни актове. Проверката констатирала следното: Димитрина Ангелова - 1 дело, Вера Чочкова – 1 дело; Петя Крънчева – 9 дела, Иван Стойчев – 1 дело, Георги Ушев – 4 дела, Мариан Марков – 3 дела, Владимир Астарджиев – 11 дела, Мирослава Тодорова – 17 дела, Атанас Атанасов – 1 дело, Румяна Ченалова – 5 дела, Иван Коев – 1 дело, Мими Петрова – 48 дела. Делата на съдия Тодорова, които били отразени в проверката били: наказателен общ характер: 1172/2009г.; 3701/2008г.; 1488/2009г.; 4256/2009г.; 5728/2009г.; 1957/2009г.; 174/2006г.; 1916/2005г. и възвизни наказателни: 1175/2008г.; 2973/2009г.; 4762/2009г.; 3949/2009г.; 4642/2009г.; 5000/2009г.; 3096/2009г.; 4948/2009г.; 5372/2009г.

Тъй като била по сигнал, проверката се ограничила само до посочените в него съдии. Били проверени срочните книги за 2008, 2009 и първото шестмесечие за 2010г. като периода на неизготвените съдебни актове бил до 30.07.2010г. В заповедта проверявания период не е определен. Направени били следните изводи:

- а) от статистическите таблици за период от три години било видно, че има разлика в разпределението на делата и натовареността на отделните съдии като имало съдии със 149, 144, 137 дела и съдии със 77, 75 дела;
- б) налице била тенденция на оставащи голям брой несвършени дела от предходни години, което водело до натоварване на съдиите;
- в) налице била обезпокоителна тенденция относно просрочване на съдебните актове като от 35 съдии в наказателно отделение 13 имали проблем със срочното изписване на делата;
- г) проблем било продължителното разглеждане на някои от делата;
- д) битовите условия в сградата на съда били лоши - липсвали достатъчно зали и съдиите били по няколко в кабинет.

С акта били дадени следните препоръки:

Председателят на Софийски градски съд да извършва системен и по-строг контрол на дейността на съдиите във връзка със спазване на процесуалните срокове;

Да се изготвят ежемесечни справки по наказателни състави за неизготвените в срок съдебни актове;

На основание чл. 327 ЗСВ председателят на Софийски градски съд да обърне внимание на съдиите Петя Крънчева, Георги Ушев, Владимир Астарджиев, Мирослава Тодорова и Иван Коев за допуснатото нарушение, изразяващо се в неспазване на сроковете по чл. 308 и чл. 340 НПК.

Да се образува дисциплинарно производство срещу съдия Мими Петрова и да се наложи дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ „намаляване на основното трудово

възнаграждение с 10%“ за срок от шест месеца за извършено нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 1 ЗСВ.

Актът е приложен по делото на л. 296-302.

6. На 30.05.2011г. Висшият съдебен съвет провел избор за ръководител на Софийски градски съд. В подкрепа на едната кандидатура 47 съдии от Софийски градски съд и 109 от софийските съдилища депозирали във Висшия съдебен съвет писмо. Същото било предмет на обсъждане от Висшия съдебен съвет в контекста на провеждания избор и правото на съдиите да изразяват становище по кадрови въпроси – протокол №19 от заседанието на Висшия съдебен съвет от 30.05.2011г., достъпен на адрес <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm> .

7. Със заповед №СС-01-3 от 14.06.2011г. Главният инспектор наредил, на основание чл. 132а, ал. 7 от Конституцията, чл. 58 ЗСВ и чл. 18 от Правилника за дейността и организацията на Инспектората към Висшия съдебен съвет и за дейността на администрацията и експертите и във връзка с публикации в средствата за масова информация и сигнали, постъпили в Инспектората, да се извърши проверка в Софийски градски съд – наказателна колегия, по спазване на сроковете по НПК за 2010г. и първото шестмесечие на 2011г. Срокът на проверката бил от 15.06.2011г. до 30.06.2011г. Проверката била възложена на инспектор Петър Михайлов. По делото не са представени публикациите в средствата за масова информация и постъпилите в Инспектората сигнали, послужили като основание за проверката.
Заповедта е приложена на л. 225.

8. На 14.06.2011г. във в. „Класа“ Главният инспектор заявил:
„Сега изведнъж услужливо се появи сигналът срещу Владимира Янева, че има конфликт на интереси, че е забавено определено дело. Очевидно подаден от някой от съдебната система. Инспекторатът не проверява за конфликт на интереси. За забавянето на делата – да, това е работа наша. Проверката на цялото наказателно отделение на СГС ще позволи да се види кой колко си бави делата и така ще бъдем далеч по-обективни.“
„Много уважавам смелата, будна съвест на всички магистрати. Адмиравам това им поведение, защото то е достойно. Но данъкоплатецът им плаща заплатите най-напред, за да си напишат делата, а в извънработно време, нека пишат декларации и позиции. Затова ще проверим кои са си написали мотивите към присъдите в сроковете, посочени в закона, колко ги бавят и какви са причините за това.“
Достъпно на адрес <http://www.inspectoratvss.bg/bg/pubs/208?tip=1>.

9. На 02.07.2011г. Главният инспектор, в интервю по Дарик радио заявил:
„В крайна сметка данъкоплатците, нека се разберем, данъкоплатецът плаща заплатата на магистрата да си пише делата. Да бъдат така добри и тези, които участват във форуми, дават непрекъснато идеи и как да се промени конституцията, как да се промени начинът на избиране, да си напишат първо делата и след това в извънработно време да дават идеи. Данъкоплатецът им плаща заплата за конкретно свършена работа.
Водещ: Опитвате се да кажете, че тези, които атакуват в момента Висшия съдебен съвет, са хора, които не са си написали делата, това ли казвате?

Това казвам, да.

Водещ: Това казвате?

Да, това казвам.

Водещ: Че съдиите от Съюза на съдиите

Не са всички, не съм казала, аз

Водещ: или ръководителите на

Е, някои членове. А някои от ръководителите, които се подписват под много остри декларации, имат с години ненаписани мотиви.

Водещ: Конкретно:

Конкретно те си знаят. Нека излязат резултатите и ще ги посочим конкретно.

Водещ: Кога ще излязат тия резултати?

Ами надявам се през другата седмица да излязат.“

Достъпно на адрес http://dariknews.bg/view_article.php?article_id=742222.

10. На 07.07.2011г. Мирослава Тодорова депозирала писмено становище до Главния инспектор, в което изказала притесненията си за приравняване на Управителния съвет на Съюза на съдиите с нея в дадени от Главния инспектор интервюта по Българско национално радио и по Дарик радио и изказаната в тях позиция, че тези, които искат промени в Конституцията трябва да си напишат делата. Изложила подробно своето виждане за работата си като съдия и изразила увереност, че Главният инспектор няма да позволи да бъде въввлечен „в подмяна на дискусията за нуждата от устройствена реформа, като изводите за работата ми прехвърляте върху всички останали съдии, които вземат отношение по темата“. Писменото становище е приложено на л. 16-20, т. I от дисциплинарно дело №9/2011г.

11. Проверката била извършена и за резултатите от нея бил съставен акт в определения срок – до 15.07.2011г. В акта изрично е посочено, че предмет на проверката е спазването на сроковете по НПК. Били проверени спазването на принципа на случайно разпределение на делата, организацията, движението и приключването на делата общо в съда и по състави.

Констатации на проверката:

А) по принципа на случайното разпределение на делата:

- а) случайният подбор чрез електронно разпределение на делата се извършвал съобразно поредността на постъпването им, на ротационен принцип от съдиите от наказателно отделение, за периоди, определени със заповеди на председателя на Софийски градски съд.
 - б) въпреки въведените критерии за уеднаквяване на натовареността между съдиите разпределението на делата било неравномерно като разликите в натовареността на отделните състави била значителна;
 - в) имало състави, на които броя на разгледаните дела се увеличава на база несвършени дела от предходната година, при почти еднакво постъпление през следващата година;
- Като състави с най-голямо по брой постъпление са посочени тези на съдия Бисерка Цанева – 289 дела, съдия Атанас Атанасов – 269 дела; съдия Карамфила Тодорова – 264 дела, съдия Емилия Колева – 248 дела, съдия Петя Колева – 228 дела. Като състави с най-малко по брой постъпление са посочени тези на съдия Петя Крънчева – 152 дела; съдия Румяна Ченалова – 153 дела; съдия Иван Коев – 169 дела; съдия Вера Чочкова – 175 дела; съдия Даниела Росенова – 177 дела.

г) направен извод: налице е неравномерно разпределение на делата, което от своя страна лишава административния ръководител от цялостна преценка на състоянието на отделението и възможност за взимане на правилни административни решения, както и че неравномерното натоварване води до демотивация на съдиите;

Б) общо по образуване, движение и приключване на делата в наказателно отделение:

а) за периода 01.01.2010г. – 31.12.2010г. са установени висящите и постъпилите дела като общо за разглеждане делата били 7 968 от които 962 наказателни общ характер; 3 574 частни наказателни първа инстанция; 350 частни наказателни разпити; 1 723 въззивни наказателни; 1 358 частни наказателни втора инстанция; 1 дело касационно и отмяна по чл. 63 и 70 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Общо свършените дела били 7 045 от тях 662 наказателни общ характер; 3 515 частни наказателни първа инстанция; 350 частни наказателни разпити; 1 301 въззивни наказателни; 1 216 частни наказателни втора инстанция; 1 дело касационно и отмяна по чл. 63 и 70 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Свършените дела в тримесечен срок били 5 945 или 84%.

б) за периода 01.01.2011г. – 31.05.2011г. са установени висящите и постъпилите дела като общо за разглеждане делата били 3 657 от които 577 наказателни общ характер; 19 наказателни административен характер; 1 242 частни наказателни първа инстанция; 107 частни наказателни разпити; 955 въззивни наказателни; 757 частни наказателни втора инстанция. Общо свършените дела били 2 725 от тях 299 наказателни общ характер; 10 наказателни административен характер; 1 193 частни наказателни първа инстанция; 490 и 107 частни наказателни разпити; 490 въззивни наказателни; 626 частни наказателни втора инстанция.

в) от изложеното в годишния доклад било установено, че за 2010г. средната месечна натовареност на съдиите от наказателното отделение е 17, 95 разгледани дела и 15, 85 – приключени.

В) констатации за всеки отделен съдия:

направени били констатации за всеки отделен съдия, които обхващат общо постъпили за периода дела; висящи в началото на периода; общо свършени – решени и прекратени; насрочени в тримесечния срок по чл. 252 и чл. 271, ал. 10 НПК; дела, по които съдебните актове са постановени извън сроковете по чл. 308, ал. 2 и чл. 340, ал.1 НПК.

Г) констатации за съдия Мирослава Тодорова:

а) постъпили дела 218 за 2010г. и 130 – за първото полугодие на 2011г.; от тях съответно 18 и 7 наказателни общ характер; 138 и 96 – частни наказателни първа инстанция; 31 и 13 въззивни дела; 31 и 14 – частни наказателни дела втора инстанция;

б) висящи в началото на 2010г. – 43, а в началото на 2011г. – 45, от които съответно: наказателни общ характер – 8 и 4; частни наказателни първа инстанция – 0 и 0; въззивни – 31 и 31; частни наказателни втора инстанция – 4 и 10;

в) общо свършени за 2010г. – 212, за 2011г. – 121;

г) решени за 2010г. и 2011г. съответно - наказателни общ характер – 12 и 7; частни наказателни първа инстанция – 138 и 96; въззивни – 28 и 3; частни наказателни втора инстанция – 23 и 10;

д) общо прекратени за 2010г. – 11, в т.ч. 7 споразумения; за 2011г. – 5, в т.ч. 3 споразумения;

е) останали висящи в края на 2010г. – 49, в края на 2011г. – 54, от тях съответно: наказателни общ характер – 4 и 0; частни наказателни първа инстанция – 0 и 0; въззивни –

34 и 41; частни наказателни втора инстанция – 11 и 13;

ж) за 2010г. били установени 45 дела, по които съдебните актове са изготвени извън сроковете по чл. 308, ал. 2 и чл. 340, ал. 1 НПК като забавата е в рамките на от 3 месеца до 1 година и 4 месеца.

Делата са:

наказателен общ характер: 5124/2009г.; 4850/2009г.; 5728/2009г.; 1957/2009г.; 3083/2009г.; 275/2010г.; 3282/2010г.; 1771/2010г.; 2562/2010г.; 3478/2010г.; 4782/2010г.; 4066/2010г.; 3280/2010г.;

наказателно частно: 2005/2010г.;

въззивно наказателно общ характер: 3949/2009г.; 4642/2009г.; 4762/2009г.; 5276/2009г.; 1638/2009г.; 4948/2009г.; 5372/2009г.; 3096/2009г.; 801/2010г.; 854/2007г.; 544/2010г.; 4441/2009г.; 228/2010г.; 333/2010г.; 463/2010г.; 723/2010г.; 154/2010г.; 2340/2010г.; 1879/2010г.; 2052/2010г.; 4076/2009г.; 2743/201г.; 3091/2010г.; 1492/2010г.; 3721/2010г.; 3388/2010г.; 3416/2010г.; 1429/2010г.; 1566/2010г.; 4122/2010г.; 4485/2010г.;

з) за 2011г. просрочените дела били 10 като срока на забава е от 2 до 4 месеца.

Делата са:

наказателни общ характер: 4906/2010г.; 5391/2010г.; 1747/2010г.;

въззивни наказателни: 3651/2010г.; 5066/2010г.; 2993/2010г.; 3904/2010г.; 113/2011г.; 484/2011г.; 3491/2010г.;

и) на 14.06.2011г. били предадени мотивите на постановени на 17.07.2007г. и на 21.11.2007г. присъди по наказателни общ характер дела №681/2004г. и №2055/2005г. Тяхната забава е 3 години и 10 месеца и 3 години и 5 месеца.

й) 12 дела не били насрочени в срока по чл. 252 НПК;

к) при отлагане делата били насрочвани в срока по чл. 271, ал. 10 НПК;

л) проверени дела:

Въззивно наказателно общ характер дело №854/2007г.: образувано на 22.02.2007г. По делото били проведени 13 съдебни заседания. С определение от 07.06.2007г. пети въззивен състав – съдии Шишкова, Букова, Вълкова, приел, че по делото не следва да се събират нови доказателства и го насрочил за 14.11.2007г. Делото било отлагано три пъти поради неявяване на защитата на подсъдимия. На 20.11.2008г. делото било обявено за решаване, а с определение от 14.05.2009г. съдебното производство било възобновено и насрочено за 03.06.2009г. След възобновяването делото било гледано от нов въззивен състав – съдии Мирослава Тодорова, Иванова, Димчева. Делото било отлагано 7 пъти, за да се издири свидетелката като се направили многобройни справки и на 30.03.2010г. била постановена присъда. Мотивите били предадени на 16.06.2011г.

Наказателно общ характер дело №1771/2010г., проверено по постъпил в Инспектората сигнал от комисията „Професионална етика и превенция на корупцията“. Делото било образувано на 15.04.2010г. по обвинителен акт за престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 6 и 11 във вр. с чл. 115 във вр. с чл. 18, ал. 1 НК. С разпореждане на съдията-докладчик от 13.05.2010г. било насрочено в съдебно заседание на 31.05.2010г. По делото били проведени пет съдебни заседания, отсрочвани и насрочвани регулярно, при спазване на нормативните срокове. Приключило с присъда, постановена на 06.10.2010г., и мотиви, предадени на 06.06.2011г.

Д) общи изводи за проверката в наказателно отделение на Софийски градски съд:

а) установените 365 съдебни акта, по които мотивите не били изготвени в

законоустановените срокове, били разпределени по съдии, както следва:

съдия Мирослава Тодорова – 55 забавени между 2 и 16 месеца дела, при разгледани 436 и приключени 333; отделно две дела забавени с 3 години и 10 месеца и 3 години и 5 месеца; съдия Владимира Янева – 43 забавени между 2 и 8 месеца дела, при разгледани 369 и приключени 270;

съдия Мими Петрова – 34 забавени между 2 и 16 месеца дела, при разгледани 366 и приключени 288;

съдия Иван Коев – 32 забавени между 2 и 11 месеца дела, при разгледани 279 и приключени 224;

съдия Владимир Астарджиев – 31 забавени между 2 и 17 месеца дела, при разгледани 368 и приключили 293;

съдия Мариян Марков – 23 забавени между 2 и 15 месеца дела, при разгледани 407 и приключени 279;

съдия Петя Крънчева – 23 забавени между 3 и 13 месеца дела, при разгледани 334 и приключени 176;

съдия Георги Ушев – 21 забавени между 2 и 6 месеца дела, при разгледани 319 и приключени 268;

съдия Костадинка Костадинова – 18 забавени между 2 и 4 месеца дела, при разгледани 347 и приключени 268;

съдия Д Ангелова – 11 забавени между 2 и 5 месеца дела, при разгледани 339 и приключени 296;

съдия Румяна Ченалова – 11 забавени между 2 и 9 месеца дела, при разгледани 323 и приключени 251.

б) в акта е посочено:

„За пореден път, както беше отбелязано и в доклада на Апелативен съд, гр. София за извършена проверка на СГС (2008 – 30.09.2009г.) и Акта по заповед №108/20.09.2010г. на Главния инспектор на ИВСС продължава обезпокоителната тенденция едни и същи съдии да не спазват сроковете за изготвяне на съдебните актове (за което по предложение на ИВСС в СГС са наказани единствено съдия Мариян Марков и съдия Мими Петрова). Неспазването на сроковете по чл. 308 и чл. 340, ал. 1 НПК не е ново явление в Наказателното отделение, макар че според ръководството на СГС са вземани мерки, резултат не е постигнат и проблемът продължава да съществува. Това води до заключението, че същите не само, че не са достатъчни, но до голяма степен не са и адекватни.

Обезпокоителен е фактът, че по някои от делата мотивите са просрочени с повече от три месеца, което е сериозно нарушение. Прави впечатление, че въпреки наложените дисциплинарни наказания, и към монета на извършване на проверката, наказаните магистрати продължават да имат проблем със срочността по отношение на изготвените мотиви. За изготвяне на съдебния акт законодателят е определил срок от петнадесет дни (чл. 308, ал. 1 НПК), а за делата от фактическа и правна сложност този срок е определен на един месец (чл. 308, ал. 2 НПК).

Няма спор, че делата, разглеждани от СГС, с оглед на неговата компетентност, в голямата си част са изключително сложни, като фактическа и правна сложност и това винаги се е

отчитало при извършване на проверките от Инспектората. Това е и причина, съдебните актове, изготвени в рамките на три месеца, да не водят след себе си ангажиране на дисциплинарна отговорност и налагане на дисциплинарни санкции. Но срокът на изготвянето на съдебните актове над тези три месеца е прекалено дълъг и не отговаря на никакви критерии.“

в) критерии за оценка на разумния срок по чл. 22, ал. 1 НПК:

В акта е посочено, че при проверката е отчетен факта, „че критериите на Европейската конвенция, по които се преценява дали разглеждането на делата е в разумен срок са възприети и в практиката на ВКС. В решенията си ВКС се придържа към тезата, че разумният характер на срока в наказателното производство се преценява с оглед на: процесуалното поведение на разследващите органи и на съда; на подсъдимия и защитата по време на процеса, както и конкретната сложност на обвинението. В този смисъл, при проверката на изисканите дела се обърна внимание на: квалификацията на деянието, обема на материалите по делото, броя на подсъдимите, призоваването на свидетелите и вещите лица, спазването на сроковете по чл. 252, 271, ал. 10, чл. 308, ал. 2 и чл. 340, ал. 1 НПК, бързината на оформяне, изпращане и връчване на съобщенията по делата, причините за отсрочване на съдебните заседания, прилагането на дисциплиниращите мерки от страна на съда спрямо участниците в процеса.“

г) въз основа на констатациите бил направен извод, че 9 съдии – Мирослава Тодорова, Владимира Янева, Мими Петрова, Иван Коев, Владимир Астарджиев, Мариян Марков, Петя Крънчева, Георги Ушев и Костадинка Костадинова извършили нарушение на чл. 307, ал. 3, т. 1 ЗСВ, а трима съдии – Емилия Колева, Андрей Ангелов и Атанас Атанасов изпълнили образцово служебните си задължения.

Е) препоръки:

Проверката препоръчала на председателя на Софийски градски съд:

да упражнява системен и по-строг контрол на дейността на съдиите и да прояви воля при наличие на основания за прилагането на чл. 311, т. 1 и чл. 312, ал. 1, т. 1 ЗСВ;

да се изготвят ежемесечни справки за неизготвените в срок съдебни актове;

да извършва ежемесечен контрол за спазване на срока по чл. 252 НПК;

да извършва контрол за изпращане на съобщенията на страните;

да упражнява постоянен контрол за спазване на принципа за разглеждане на делата в разумен срок по смисъла на чл. 22, ал. 1 НПК;

да промени правилата за случайно разпределение на делата с цел постигане на еднаква натовареност;

Актът е приложен по делото на л. 227 – 288, л. 27-87 от т. I на дисциплинарно дело №9/2011г.

12. С писмо, изх. №СС-01-3 от 11.07.2011г. Главният инспектор изпратил препис от акта с резултатите от проверката на председателя на Софийски градски съд.

Писмото и приложено на л. 88-94, т. I на дисциплинарно дело №9/2011г.

13. Актът за резултатите от проверката бил връчен на съдиите от наказателно отделение на Софийски градски съд като на Мирослава Тодорова връчването е на 13.07.2011г.

Списъкът е приложен по делото на л. 10-11, т. I на дисциплинарно дело №9/2011г.

14. На 20.07.2011г. Мирослава Тодорова депозирала възражение срещу констатациите в акта за резултатите от проверката на Инспектората. В него възразила, че:

- а) проверката не отчела предходната натовареност на съдията и състава, който получил при постъпването си в Градския съд;
- б) в периода от м. януари 2006 до м. март 2008г. нямала работно място в съда, което затруднило, с оглед на обема на делата, достъпа ѝ до делата и компютъра;
- в) нямала ненасрочени дела извън разумния срок;
- г) проверката не отчитала дали забавянето на делата не е довело до ускоряване на процеса в другите две инстанции, както и че не е извършена проверка дали бързината не е станала причина за възобновяване на делата от Върховния касационен съд;
- д) проверката не отчитала засилената решаемост на делата, защото ако се решават по-малко дела ще е налице по-добра статистика;
- е) към този момент нямала неизготвени мотиви по първоинстанционни съдебни производства от 2010г.;
- ж) съдебните ѝ актове били потвърдени;
- з) сложността на частните наказателни дела неправилно била подценена от проверяващите. Възражението е приложено по делото на л. 21-25, т. I на дисциплинарно дело №9/2011г.

15. На 22.07.2011г. Главният инспектор отговорил на възраженията на съдия Тодорова. В отговора посочил, че:

- а) задачата на Инспектората е „по спазването на сроковете по НПК“, поради това „изискваните справки, извършените проверки, направените констатации и изводи от проверяващия екип се свеждат до изследване на работата на магистратите от наказателно отделение на СГС само по този показател – спазване на сроковете по НПК“;
- б) неоснователно е възражението, че не е отчетена предходната натовареност на магистрата – на стр. 82 от акта е направен анализ на общо постъпилите, висящите, свършените дела;
- в) „преценката по показателя качество на дейността по правоприлагането се извършва по различен ред и е извън компетентността на Инспектората към ВСС, поради което паралелното им обсъждане в настоящото становище, във връзка с извършената проверка е правно недопустима“;
- г) „не може да бъде приет и аргументът за сложността на делата, посочен като основание и обективна причина в случаите на неспазени срокове. Законодателят е отчел тази особеност в работата по правоприлагането, поради което в чл. 308 НПК е предвидил две хипотези“;
- д) задължителността на спазването на процесуалните срокове е правно регламентирана в процесуалния закон;
- е) „задължението на съдиите да решават разпределените им дела или преписки в определения срок е въведено с чл. 12, ал. 2 и чл. 210, т. 1 ЗСВ, както и с чл. 6, ал. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. Отново напомняме, че ЕСПЧ приема, че „претовареността на съдебните органи не е извинение за превишаване на разумните срокове“;
- ж) „не са в обхвата на проверката, а следователно и на настоящото становище обществената и професионална заетост (извън задълженията като съдия) на проверявания магистрат, подробно разгледани в двата материала. По изложените по-горе съображения те са без правно значение и не могат да повлияят на оценката за работа по показателя „спазване на

процесуалните срокове“.

Отговорът е приложен по делото на л. 12-15, т. I на дисциплинарно дело №9/2011г.

16. С писмо, изх. №СС-01-3 от 25.07.2011г. Главният инспектор информирал председателя на Софийски градски съд за резултатите от извършената проверка и взел становище по направените възражения по акта. В писмото е посочено, че „настоящото е неразделна част от Акта за извършена проверка на Софийски градски съд, наказателно отделение, по заповед №СС-01-3/14.06.2011г. на Главния инспектор“.

В писмото Главният инспектор казал:

„Що се отнася до неравномерното разпределение на делата в СГС, НО, това не е мнение само на Инспектората, същото е отбелязано и в констатациите от доклада на Софийски апелативен съд за извършена проверка на СГС, НО, по заповед на председателя на Софийски апелативен съд. Същото мнение се споделя и от съдии от Софийски градски съд. Някак неусетно във възраженията са смесени въпроса за брой постъпили дела и натовареността на съдиите. На стр. 111 и 112 от акта са посочени състави с най-високо постъпление и такива с най-ниско постъпление, а не с най-висока или най-ниска натовареност (натовареността е функция от редица показатели – брой дела, от какъв вид са, сложност, обем, технически трудности и т.н.).“

Главният инспектор изрично посочил, че:

„Относно повдигнатия въпрос, „че се робува на срокове, а не на качество“ – не Инспекторатът робува на срокове, а Обществото, при наличие на наказателни производства продължаващи по 15 и повече години, разглеждане на делата на една инстанция по 6-7 години. При това положение къде остават справедливостта, правата на пострадалите, на подсъдимите (особено в случаите на постановяване на оправдателни присъди след продължило 10-15 години наказателно преследване), целите на налагане на наказанието по чл. 36, ал. 1 НК – особено по отношение да се въздейства възпитателно и предупредително върху другите членове на обществото. Необходимо ли е да се споменават и множеството осъдителни решения срещу Република България, постановени от Европейския съд по правата на човека, за неспазване на изискването за разумен срок“.

Главният инспектор посочил също, че:

„е неоснователно възражението за неотчетена предходна натовареност на съдиите“;

„не се възприема противопоставянето на критериите качество – срочност за оценка на дейността на магистрата като аргумент в посока на омаловажаване на изискванията и задълженията за решаването на делата в законоустановените срокове, тъй като тези показатели не са взаимноизключващи се“;

„не може да бъде приет и аргументът за сложността на делата, посочен като основание и обективна причина в случаите на неспазени срокове“, тъй като „законодателят е отчел тази особеност в работата по правоприлагането, поради което в чл. 308 НПК е предвидил две хипотези“;

„срокът на изготвяне на съдебните актове над 3 месеца вече е прекалено дълъг и не отговаря на никакви критерии“;

Европейският съд по правата на човека приема, че „претовареността на съдебните органи не е извинение за превишаване на разумните срокове“;

В писмото подробно били изброени съдиите и допуснатите от тях нарушения.

Писмото е приложено по делото на л. 88 – 93, т. I на дисциплинарно дело №9/2011г.

17. С писмо, изх. №СС-01-3 от 26.07.2011г., Главният инспектор направил предложение до Висшия съдебен съвет за налагане на дисциплинарно наказание на Мирослава Тодорова. В предложението Главният инспектор посочил, че е налице системно неспазване на сроковете, предвидени в чл. 252, ал. 2, чл. 308, ал. 2 и чл. 340, ал. 1 НПК, което представлява дисциплинарно нарушение по смисъла на чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ. Изброени са делата, за които се твърди неспазване на сроковете по чл. 252, ал. 2, чл. 308 и 340, ал. 1 НПК, както са посочени в акта за резултатите от проверката. Писмото е приложено на л. 1-9, т. I на дисциплинарно дело №9/2011г.

18. С писмо, входящ №СС-01-3 от 27.07.2011г., адресирано до Инспектората тримата съдии, посочени в акта за резултатите от проверката като съдии с „образцово изпълнение на служебните задължения“ – Андрей Ангелов, Атанас Атанасов и Емилия Колева, информирали Инспектора за несъгласието си „да бъдат отличени сред своите колеги при така извършената проверка на дейността на наказателно отделение на Софийски градски съд“. Като основание за тази си позиция съдиите посочили, че:

- а) считат за „несправедливо сравняването и оценяването на работата на съдиите от отделението изключително по количествени показатели, каквито се явяват броя на делата и сроковете за тяхното насрочване и решаване. Натовареността на отделните съдебни състави не е проста функция на общия брой разпределени за годината дела“.
- б) не приемат „като критерий за отличаване, изтъкнат от Главния инспектор във вчерашното му интервю за Българското национално радио, че освен натовареността ни и произнасянето в срок, сме били съдии, чиито „идеи, вопли и така нататък не се чуват по медиите“. Никога не сме се въздържали да изразяваме позиции и да подкрепяме каузи, които допринасят за отстояване на независимостта на съдебната власт и нейния авторитет и по никакъв начин не желаем да бъдем посочвани като пример за обратното.“

Писмото е приложено на л. 97-101.

19. С решение, прието на заседание на 27.07.2011г., Комисията по дисциплинарните производства на Висшия съдебен съвет, предложила на Съвета, съгласно предложението на Главния инспектор, да образува дисциплинарно производство и да избере дисциплинарен състав, който да се произнесе по направеното предложение за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1 ЗСВ на Мирослава Тодорова. Предложението е на л. 132, т. I от дисциплинарно дело №9/2011г.

20. С решение по протокол № 27 от 28.07.2011г. Висшият съдебен съвет, на основание чл. 316, ал. 2 ЗСВ образувал дисциплинарно производство – дисциплинарно дело №9. Чрез жребий бил избран дисциплинарен състав – Стефан Петров, Пенка Маринова, Цони Цонев. Решението е на л. л. 133, т. I от дисциплинарно дело №9/2011г.

21. В закрито заседание дисциплинарният състав избрал Цони Цонев за председател и Пенка Маринова за докладчик по делото.

Определение и разпореждане на дисциплинарния състав – л. 134 и 135, т. I от дисциплинарно дело №9/2011г.

22. На 28.07.2011г. съдиите от наказателно отделение на Софийски градски съд депозирали до Главния инспектор, с копие до Висшия съдебен съвет, възражение. В него

посочили, че:

а) на 26.07.2011г. от средствата за масово осведомяване научили за взетите от Инспектората решения по повод на проверката на отделението като от електронната страница на Инспектората научили, че на 25.07.2011г. било взето решение „След изтичането на срока и отговор на постъпилите възражения, които не променят основните изводи и констатации в Акта от проверката отново бяха гласувани прецизираните предложения за дисциплинарни наказания и поощрения на съдии от НО на СГС“;

б) решението на Инспектората е предсрочно, тъй като за някои от съдиите срокът за възражение не е започнал да тече;

в) изразяват общото си неудовлетворение от начина на провеждане на проверката. „На всички са известни обстоятелствата, при които бе иницирана проверката в НО, СГС. Въпреки, че публикациите в средствата за масова информация не касаеха всички съдии в наказателно отделение, а в годишната програма на ИВСС не бе предвидена такава, проверката бе възложена по отношение на всички съдии в отделението“.

г) заключенията са формални, свеждащи се до отразяване на статистически данни; липсва оценка за срочното професионално изпълнение на задълженията на всеки съдия; допуснати са фактологически грешки; не е отчетен въведения принцип на заседаване на въззивните състави; не е отчетена сложността и тежестта на делата; не е отчетен броя решени дела в рамките на съответния срок в контекста на заседанията и дежурствата на съдията; не е отчетен характера и тежестта на частните наказателни дела; не е отчетена натовареността на съдиите, която не е просто функция на постъпленията; не са проверени съдебните протоколи и произнасянето на горната инстанция, които обективно установяват работата на съдията по конкретното дело;

д) приключването на делата в срок не е тъждествено с добрата и качествена организация по образуването и движението на делата, нито пък е единственият критерий за качеството на работата им;

е) е необходимо да се държи сметка между срочността на произнасянето и постановяването на стабилен съдебен акт;

ж) „умишлено не се фокусираме върху законността на основанието за започване на неплануваната проверка на цялото отделение на Софийски градски съд, не защото подценяваме формалната законосъобразност на процедурата, а защото сме убедени, че поначало дейността на ИВСС е полезна за системата, а оттам и общественополезна“. Възражението е на л. 98-102.

23. На 30.08.2011г. Тодорова депозирала възражение по образуваното дисциплинарно дело №9/2011г. Във възражението Тодорова посочила, че „с публичното говорене пред медиите за резултатите на неприключилата с окончателен аналитичен доклад проверка и преди образуване на дисциплинарните производства главният инспектор обезсмисли изискването на ЗСВ дисциплинарните производства да бъдат закрити до завършването им заради авторитета на съдията, който продължава да правораздава. Същевременно предубедеността, липсата на толерантност за изслушване на отсрещната позиция (възраженията на всички засегнати съдии не бяха изчакани) и на уважение към магистратите, които продължават да работят, са нарушение на Етичния кодекс на магистратите, задължителен и за инспекторите“.

Във възражението Тодорова посочила, че проверката не отчита: завареното състояние на съдебните състави и натовареността на съдията преди проверявания период; даваните

дежурства, заседателните дни и естеството на делата, възложени за разглеждане; технологичното време за подготовка на съдебните заседания, продължителността на заседанията, времето, необходимо за проверка на протоколите; фактическата и правна сложност на делата, както и стабилността на постановения съдебен акт; разликата между забавяне на насрочването, на разглеждането и на изготвянето на съдебния акт; факта, че е председател на въззивен състав.

Посочила също, че единствено по отношение на нея проверката на Инспектората включва просрочени съдебни актове от предишен период, както и че по отношение на делата от предишния ѝ състав давностните срокове за възбуждане на дисциплинарно производство по чл. 310, ал. 3 във вр. с ал. 1 ЗСВ изтекли. Възразява и срещу неотчитането на допълнителната ѝ заетост свързана с изготвянето на становища и участия в атестиране. Възражение е на л. 151-156, т. I на дисциплинарно дело №9/2011г.

24. На 26.09.2011г. Тодорова депозирала пред дисциплинарния състав искане за отвод на състава с един принципен и два персонални мотива, л. 160 -165.

а) по принципния мотив:

Тодорова твърди, че е недопустимо дисциплинарния състав за разглеждане на предложение за наказване на съдия да бъде конституиран от двама прокурори и един следовател. Искането си обосновава със становище №515/2009г. на Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия) и с резолюция №1730 (2010) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа (т.7.2.2.), които изискват от държавите създаване на гаранции за ненамеса на съдиите, прокурорите и следователите при решаване на специфични въпроси в дейността на всяка една от отделните магистратски професии. Като аргумент посочила и изменената разпоредба на чл. 37, ал. 4 ЗСВ, която предвижда създаването на подкомисии за съдии на Комисията за атестиране и предложенията. Разумът на законодателната промяна счита, че налага законът да се прилага еднакво по отношение на всяка от дейностите, свързани с кариерното развитие на съдията – както по отношение на атестирането, така и по отношение на дисциплинарното наказание.

б) по основанията за отвод на Цони Цонев:

Тодорова твърди, че са налице основателни съмнения в безпристрастността на Цони Цонев. В подкрепа на това твърдение сочи следните негови изказвания:

На заседанието на Висшия съдебен съвет от 23.06.2011г., протокол №22, стр. 103-104, достъпен на адрес <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm> по повод граждански акции на недоволство срещу дейността на Висшия съдебен съвет, инициирани от Българския хелзинкски комитет и информационен сайт „Биволъ“ Цони Цонев казал:

„Колеги, искам да ви информирам, че наред с СМС-те, които аз получавах през последните дни, получих и доста обаждания от колеги прокурори и съдии от страната и от София, които се опитваха да ме окуражат, като ми казваха, че съзнават и разбират ситуацията, съзнават и разбират кой организира и кой стои зад атаката срещу ВСС. Г-н Груев, вашето име не беше споменато, споменаваше се Съюза на съдиите с председател Мирослава Тодорова. А като причина това, че не беше избран кандидата, зад който застава Съюза на съдиите и беше организирана подписка. Това е истината по въпроса. Каквото и да си говорим, истината е винаги една единствена, всичко останало е най-обикновено лицемерие. Първоначално стрелите на атаката бяха насочени срещу лошите членове на ВСС, тези, които не са

подкрепили кандидатурата на Величка Цанова. Няма лошо в това, ако не се има предвид, че в устава на Съюза на съдиите целите, които са записани в този устав, не фигурира решаването на кадрови въпрос.... Лошото обаче е, че в последните дни острието на атаката се насочва вече към институцията ВСС. ... Това е лошо, колеги, това е опасно. Този състав, който е зад тази маса когато му дойде времето ще си отиде, ще дойде друг състав. Но институцията Висш съдебен съвет не може да изпълнява функциите си по Конституция и закон ако тя няма авторитет в обществото“.

Информационната агенция КРОСС на 16.06.2011г. цитирала изказване на Цонев по повод призива на Съюза на съдиите в България за подаване на оставки от членовете на Съвета, достъпно на адрес <http://www.cross.bg/1221313> :

„поне последната практика сочи, че това е мнение на няколко човека от Управителния съвет – например Нели Куцкова и самият председател на Управителния съвет Мирослава Тодорова. Аз съм разговарял с членове на съвета, които твърдят, че не са викани и не са участвали в заседания, на които са вземани решения за една или друга декларация“.

Същото становище Цонев изразил и в предаване на 16.06.2011г. на Българското национално радио, програма „Хоризонт“. „Цони Цонев – шеф на етичната комисия на ВСС се усъмни доколко това писмо изразява действителната воля на членовете на Съюза на съдиите. „Това е мнение на няколко човека от Управителния съвет – на Нели Куцкова, на председателя на УС Мирослава Тодорова. Аз съм разговарял с членове на УС, които са ми казвали, че не са викани и не са участвали в заседания на УС на ССБ, на което се е вземало решение за изготвяне на една или друго декларация“. Достъпно на адрес <http://bnr.bg/sites/horizont/Shows/Current/12plus3/society/Pages/sudii%20pismo.aspx>.

Жалбоподателката счита, че тези становища изразяват подозренията (доколкото не твърди, че разполага с факти) на Цонев, че съсловната организация на съдиите е инициирала проявите на гражданско недоволство срещу дейността на Висшия съдебен съвет, че Цонев възприема позицията на Съюза на съдиите в България, която персонализира с нея, като опит да „конкурира“ или оспорва суверенната власт на Съвета при решаване на кадрови въпрос, както и че Цонев персонално свързва Тодорова с неудобствата, които гражданските реакции, настояващи за оставката му, са му причинили и изразил убеждение, че Тодорова е навредила на институцията Висш съдебен съвет.

в) по основанията за отвод на Стефан Петров:

В интервю за вестник „24 часа“ от 22.06.2011г., адрес

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=938179> , на въпрос защо се атакува Висшият съдебен съвет Стефан Петров отговаря:

„Преди време един от колегите – Иван Колев, заявява, че има организиран сценарий срещу съвета и съдебната система като цяло. Тогава си помислих, че това е пресилено, но последвалите събития ме убеждават, че действително има такъв сценарий. Според мен зад атаките срещу ВСС стоят и криминални фигури. Ако Съветът се разпусне, няма кой да избере и назначи съдиите и прокурорите в „Антимафия“ ...“.

Вестник „24 часа“ от 19.07.2011г., адрес

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=970397> , цитира изказване на Стефан Петров:

„Във връзка с критиките към председателя на СГС, Петров коментира: „Не знам защо е тази злоба, много помия се изля. До избора на Владимира Янева не съм се познавал с нея, познавам я само служебно. За какво беше тази злоба – като всяко нещо в България. Оставките са строго лични действия на хората. Сътресенията в съдебната система започнаха, защото едни хора не се съгласиха, че не става техния кандидат, че той не беше избран за председател на един голям съд. Вие знаете кои организации, включително и неправителствени, поискаха оставките на членовете на ВСС и кои политически сили ги подкрепиха. Като се навържат нещата, стават ясни.“

Тодорова твърди, че изразените позиции от двамата члена на дисциплинарния състав създават обосновано подозрение у всеки независим наблюдател, че те вече (преди конституиране на дисциплинарния състав) имат формирано мнение за нейните персонални и професионални качества, които определят като вредни за съдебната система.

Искания за отводи – л. 160-165, т. I на дисциплинарно дело №9/2011г.

25. На 05.10.2011г. дисциплинарният състав провел заседание, на което с определение отхвърлил като неоснователно искането за отвод със следните мотиви:

Доводът за отвод поради факта, че състава е от прокурори и следовател не намира опора в нормативната уредба. Ноторно е, че съдебната система се състои от съдии, прокурори и следователи и техни представители са членове на Висшия съдебен съвет. Поради това единственото изискване при избор на дисциплинарен състав е случайният избор, който е спазен. Ноторно е, че дисциплинарният състав няма решаващи функции. Ноторен е принципът, че в санкционните производства аналогията е неприложима, поради което позоваването на чл. 37, ал. 4 ЗСВ е неоснователно.

Цони Цонев посочил, че по отношение на него не са налице обстоятелствата по чл. 10, ал. 2 АПК, тъй като той дори не познава съдия Тодорова. „Ако съм употребил нейното име в мои изказвания пред ВСС или медия с оглед на конкретни действия или актове на Съюза на съдиите, то е било само за да разгранича този съюз от останалите два съдийски съюза. Както се казва – нищо лично“. Посочил, че Висшият съдебен съвет е обсъждал на свои заседания множество декларации и становища на Съюза на съдиите и „Ако се стъпи на тезата, че всеки член на ВСС, който изрази мнение по становище на Съюза на съдиите изразява и лично отношение към неговия председател, нещата стават много сложни – ще трябва да се отведат всички членове на този съвет“. Посочил, че основният въпрос – как Управителния съвет си взема решенията, е вътрешно-организационен – „Аз съм споменал нещо, което ми е споделил член на Управителния съвет на този съюз и този човек ще потвърди въпросния факт, когато и където трябва“. Посочил, че няма никакво лично отношение към Тодорова и не може да си направи отвод, защото противното би значело да „лансира неистина“, което в своята 40-годишна практика никога не е правил.

Стефан Петров посочил, че на същите основания, които изтъкнал Цонев и той не може да си направи отвод, тъй като „не се чувства пристрастен спрямо съдия Мирослава Тодорова“.

Посочил, че дисциплинарното производство е срещу съдия Мирослава Тодорова, а не срещу председателя на Съюза на съдиите в България, „поради което изобщо не се чувствам пристрастен и не мога да си направя отвод“.

Протокол от заседанието на дисциплинарния състав – л. 935 – 945, т. V на дисциплинарно дело №9/2011г.

26. На заседанието дисциплинарно привлеченото лице представило два броя папки с първоинстанционни и въззивни съдебни актове, протокол от 30.09.2011г. по наказателно частен характер дело №С-678/2011г., който се състои от 100 страници, мотивите по наказателно общ характер дело №277/2008г., справки за заседанията на първоинстанционния състав, за заседанията по съдебен контрол на досъдебното производство, за заседанията на въззивния състав, за натовареността и ритмичността на разглеждане на делата, за отменените и потвърдените съдебни актове, доказателства, че в периода 2005 – 2007г. не е имала работно място в Софийски градски съд, доказателства за друга съдийска натовареност, доказателства за информираността на председателя на Софийски градски съд на всеки три месеца за неизготвените съдебни актове, справка за характера на наказателно частен характер дела №94/2010г.; №5201/2010г.; №1026/2010г., както и за въззивни частни наказателни дела №1688/2010г.; №2618/2010г.; №2934/2010г.; №4381/2010г. и №4556/2010г. от които е видно, че същите са образувани по жалби по чл. 243 НПК, което изисква произнасяне в закрито заседание; справка за насрочването на въззивни дела; за обявените мотиви; за проверени в хода на проверката дела извън периода единствено на нея.

Дисциплинарният състав приел представените доказателства.

В писмо на председателя на Софийски градски съд от 04.10.2011г. е посочено, че „С оглед на практиката в Софийски градски съд на всяко 3-месечие от служба „Статистика“ се изготвят справки, относно необявените в 3-месечен срок съдебни актове, които се връчват на съдиите. Прилагам копия от писмата за връчване“. Лист 354, том II на дисциплинарно дело №9/2011г.

С писмо от 19.04.2010г., председателят на Софийски градски съд изискал писмени обяснения от съдия Тодорова за неизготвени в шестмесечен срок съдебни актове по дела, които не са предмет на констатации в акта за резултатите от настоящата проверката – копия от писма за връчване, л. 359, том II на дисциплинарно дело №9/2011г.

С писмо на председателя на Софийски градски съд – Светлин Михайлов, на основание чл. 310, ал. 1 и 3 във вр. с чл. 313, ал. 1 и чл. 307, ал. 3, т. 1 и 2 ЗСВ от съдия Тодорова са изискани писмени обяснения по дела, две от които фигурират и в настоящото дисциплинарно решение – наказателни общ характера дела №681/2004г. и №2055/2005г. Писмото няма поставена дата, но ноторно е, че Светлин Михайлов е председател на Софийски градски съд от 01.07.2004г. до 02.07.2009г., л. 360-361, том II на дисциплинарно дело №9/2011г.

27. На 02.11.2011г. било проведено второ заседание на дисциплинарния състав.

Тодорова представила справка за потвърдените актове, графици за дежурствата, справка за частните жалби на младшите съдии; справка за решените дела във въззивния състав в закрито и открито заседание; за разгледаните дела по международно правно сътрудничество; заповеди на административния ръководител за различни активности, както и съдебни актове. Вносителят на предложението заявил, че „никой не спори относно това дали е била натоварен съдия или не е била натоварен съдия, както и по качеството на работата на този

съдия или че на този съдия мотивите му са великолепни. Ние нямаме такива цели и задачи да проверяваме. Ние в случая сме проверявали насрочването, движението и изготвянето на съдебните актове в законните им срокове“.

Дисциплинарният състав приел представените писмени доказателства.

В хода на дисциплинарното производство вносителят на предложението посочил, че „за мен дело по чл. 343 не може да бъде от типа на сложни многотомни дела“, както и че „Никой не може да ме убеди, че едно въззивно дело е толкова сложно, че да бъде просрочено с година и два месеца. В никакъв случай това не е справедливост. Нито е добре свършена работа пред лицето на останалите хора, защото никой не се интересува от това дали съдия Тодорова е много натоварена и дава извънредни дежурства или има други занимания. Него го интересува неговото собствено дело да приключи сега и веднага, за да знае каква е съдбата му.“

Както и че „Абсолютен мит е, че софийските съдилища – районен и градски, са най-натоварените съдилища в България. Това е абсолютен мит. Те са натоварени по една единствена причина – делата се трупат от година на година и не се приключват, не се покрива постъплението, което се получава и за това всяка година остават. Общата им практика е, че те едва покриват 50% от делата, които им постъпват в началото на година и другите остават за следващата година, за следващата година и става лавинообразно. Един пловдивски съд или варненски съд е не по-малко натоварен, но там колегите нямат проблеми“.

Протокол от заседанието на дисциплинарния състав – том VII на дисциплинарно дело №9/2011г.

28. Дисциплинарният състав постановил решение №10-00-003 от 17.01.2012г., с което предложил на Висшия съдебен съвет да наложи на Мирослава Тодорова дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ – „намаляване на трудовото ѝ възнаграждение с 15%“ за срок от две години за извършено дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ.

В мотивите на решението дисциплинарният състав приел:

а) по броя на ненаписаните в срока по чл. 308 и 340 НПК мотиви на съдебни актове:

Дисциплинарният състав възприел изцяло фактите, фактическите констатации и правните изводи, направи в акта за резултатите от проверката досежно неспазването на сроковете по чл. 308 и 340 НПК. Приел за доказано забавянето на 45 дела за 2010г., 10 дела за първото шестмесечие на 2011г. и 2 дела, чиито мотиви били изготвени на 14.06.2011г.

Дисциплинарният състав приел за доказани номерата на дела и продължителността на неизготвяне на съдебните актове така, както са установени в акта за резултатите от проверката.

б) по броя делата:

за периода 01.01.2010г. – 31.12.2010г. съдия Тодорова разгледала общо 261 наказателни дела като от тях 26 – наказателни общ характер; 138 – наказателни частни първа инстанция; 59 – въззивни; 34 – частни наказателни втора инстанция; общо свършени – 212 от които 201 решени, както следва: 12 – наказателни общ характер; 138 – наказателни частни първа инстанция; 28 – въззивни; 23 – частни наказателни втора инстанция; общо прекратени – 11, в т.ч. 7 споразумения. В края на периода останали висящи общо 45 дела като от тях 4 –

наказателни общ характер; 31 – въззивни; 10 – частни наказателни втора инстанция. За периода 01.01.2011г. – 30.06.2011г. съдия Тодорова разгледала общо 192 дела, от които 13 – – наказателни общ характер; 107 – наказателни частни първа инстанция; 45 – въззивни; 27 – частни наказателни втора инстанция; общо свършени – 131 от които 126 решени, както следва: 6 – наказателни общ характер; 103 – наказателни частни първа инстанция; 7 – въззивни; 10 – частни наказателни втора инстанция; общо прекратени – 5, в т.ч. 3 споразумения. В края на периода останали висящи общо 61 дела като от тях 3 – наказателни общ характер; 4 – частни наказателни първа инстанция; 38 – въззивни; 16 – частни наказателни втора инстанция.

Разликата с приетото от проверката дисциплинарния състав установил въз основа на представени от Тодорова доказателства.

в) до обявяване на делото от дисциплинарния състав за произнасяне по същество Тодорова представила копия от изготвените мотиви по всички просрочени дела, включени в проверката на Инспектората;

г) по спазването на срока по чл. 252 НПК:

С оглед на представените от Тодорова доказателства дисциплинарният състав приел, че седем от посочените от проверката дванадесет ненасрочени в срока по чл. 252 НПК дела са по чл. 243, ал. 4 и 5 НПК, поради което се разглеждат в закрито заседание, а останалите пет са насрочени в разумен срок – в първото обективно възможно заседание.

д) по дейността на Тодорова извън задължението ѝ за изписване на съдебните актове:

Дисциплинарният състав приел, че Тодорова била дежурна съответно три или два пъти в месеца, съобразно представените графици, както и че следва да бъдат включат допълнително в справката 11 дела – частни жалби, разпределени на младши съдии, разгледани в закрито заседание от въззивния състав, на който Тодорова била председател, не отчетени от Инспектората; 11 дела, решени в закрито заседание на въззивния състав, председателстван от Тодорова, не отчетени от Инспектората; 18 дела, решени в закрито заседание от въззивния състав, председателстван от Тодорова, на доклад на друг член на състава, не отчетени от Инспектората; 5 дела по линия на международното сътрудничество, разгледани в 20 съдебни заседания не отчетени от Инспектората, като по едно има изготвено особено мнение на съдия Тодорова; 36 от 39 въззивни дела на състава, председателстван от Тодорова влезли в сила; съдебният акт по дело №854/2007г., с изготвени мотиви извън срока е оставен в сила;

е) дисциплинарният състав приел за доказана другата съдийска активност на Тодорова – участие в три помощни атестационни комисии; в семинар с журналисти; в комисия за запознаване и изготвяне на препоръки по разпределението на делата.

ж) по възраженията на Тодорова дисциплинарният състав приел следното:

по броя на делата – дисциплинарният състав приел възраженията на Тодорова относно броя на разгледаните дела;

по процентното съотношение на просрочените дела – дисциплинарният състав приел, че макар процентно частта на просрочените дела да е 13% наличието на просрочие на 18 дела с повече от една година и на две дела с над три години, не се вменят в разбирането за разумен срок;

по натовареността – дисциплинарният състав приел за неоснователно твърдението на Тодорова за липсата на преценка за фактическата и правна сложност на делата и естеството на съдебните процедури. Този извод дисциплинарният състав направил въз основа на „сравнителен анализ на натовареността и срочността при произнасяне на съдиите от наказателното отделение при СГС, приемайки изцяло констатациите в акта за резултатите от

извършената проверка“. Приел, че „разпределението на делата е неравномерно, като разликите в натовареността на отделните състави е значителна“, но състава на съдия Тодорова не е измежду съставите с най-високо постъпление за 2010г.

по персоналната натовареност на Тодорова – дисциплинарният състав приел, че извършваните дейности са предвидени в закона и касаят ангажираност и на другите съдии; по давността – дисциплинарният състав приел, че доказателствата установяват, че в изготвения акт за проверка по сигнала на председателя на Апелативния съд, гр. София, и в акта от проверката, послужила като основание за дисциплинарното производство се съдържат констатации за неизготвени мотиви към едни и същи съдебни актове, но давността не е изтекла, „тъй като бездействието й по неизписването на посочените дела е продължило и това е констатирано при последната проверка“ на Инспектората, както и поради факта, че никой не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение.

з) изводи:

въз основа на горното дисциплинарният състав приел, че Тодорова извършила нарушение на чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ като деянието било извършено виновно, поради груба небрежност. Решение на дисциплинарния съвет - том VII на дисциплинарно дело №9/2011г.

29. На свое заседание, проведено на 19.01.2012г., Висшият съдебен съвет разгледал предложението на дисциплинарния състав. Разисквания не са направени. След като докладчикът по дисциплинарното дело подробно изложил мотивите на решението било проведено гласуване. С 18 гласа „за“ и 1 „въздържал се“ Съветът наложил на Мирослава Тодорова дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ „намаляване на трудовото й възнаграждение с 15%“ за срок от две години за извършено дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ.

Решение на Съвета – л. 210-224.

Съдът, при така установената фактическа обстановка и след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, намира жалбата на Мирослава Тодорова за основателна по следните съображения:

I. Компетентност и форма:

Оспорваното решение на Висшия съдебен съвет е издадено от компетентен орган и в исканата от закона писмена форма.

II. По твърденията за допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила:

1. Мотивираност на акта:

Жалбоподателката твърди, че решението на Висшия съдебен съвет не е мотивирано, което е нарушение на изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. Това твърдение, с оглед на доказателствата по делото, е неоснователно. От заседанието на Висшия съдебен съвет, на което е прието решението, е видно, че разисквания не са станали и членовете на Съвета не са изказали каквито и да било съображения. Единствено докладчикът по дисциплинарното дело изложил подробно мотивите на дисциплинарния състав за решението. С оглед на това и в съответствие със създадената чрез разпоредбата на чл. 320, ал. 4 ЗСВ законова фикция за

мотиви на решението се смятат мотивите на решението на дисциплинарния състав. Видно от решението на дисциплинарния състав същото е постановено след като са обсъдени фактите и обстоятелствата отразени в проверката на Инспектората и тези, представени от Тодорова в хода на дисциплинарното производство. Дисциплинарният състав изложил мотиви защо приема за правилни определени фактически изводи на проверката и на съдията и защо не приема други. Изложил фактите, които приема за доказани и тези, които счита, с оглед на неговата преценка на доказателствата, за недоказани. От решението може ясно да се установят мотивите на дисциплинарния състав за фактическите и правните му изводи, в т.ч. за противоправността на бездействието и за виновното му осъществяване, за вида на наказанието, както и за възраженията на жалбоподателката, поради което твърдението е неоснователно. Доколко правилни, с оглед на материалноправните разпоредби и целта на закона, са тези изводи е въпрос на материална законосъобразност на акта.

2. Нарушено право на защита:

Жалбоподателката твърди, че неуведомяването ѝ за заседанието на Висшия съдебен съвет, когато е решен въпроса за дисциплинарната ѝ отговорност и с оглед на това лишаването ѝ от възможност непосредствено и устно да осъществи правото си на защита пред наказващия орган, е съществено нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като засяга конституционното ѝ право на защита. Безспорно, съгласно чл. 56 от Конституцията, всеки гражданин има право на защита, когато са нарушени или застрашени негови права или законни интереси като в държавните учреждения, той може да се явява и със защитник. Именно в изпълнение на тази конституционна разпоредба, законодателят изрично в чл. 313, ал. 1 ЗСВ предвидил, че преди налагане на дисциплинарното наказание наказващият орган – в случаите по чл. 311, т. 1, когато това е административният ръководител, изрично изслушва привлеченото към дисциплинарна отговорност лице или приема писмените му обяснения. Какво приел законодателят, когато наказващия орган е самият Висш съдебен съвет? В закона няма разпоредба, която да задължава висшия кадрови орган на съдебната власт, когато действа в качеството си на наказващ орган да изслуша магистрата или да приеме писмените му обяснения. В чл. 313, ал. 1 ЗСВ е предвидено, че в случаите по чл. 311, т. 2, т.е. когато Висшият съдебен съвет налага наказания, дисциплинарният състав изслушва привлеченото към дисциплинарна отговорност лице или приема писменото му обяснение, а чл. 318, ал. 2 ЗСВ добавя, че при участието си в заседанията на дисциплинарния състав привлеченото към дисциплинарна отговорност лице има право на адвокатска защита. Означава ли това, че правото на защита на магистрата е осъществено по смисъла на чл. 56 от Конституцията? Отговорът на този въпрос е пряка функция на характера на дисциплинарното производство. Преди всичко следва да се посочи, че Висшият съдебен съвет упражнява дисциплинарна власт по отношение на съдиите, прокурорите и следователи не по силата на някаква йерархична власт спрямо тях, а по силата само и единствено на законовата норма. Тази специфика на дисциплинарната власт на кадровия орган на съдебната система има своето значение в дисциплинарното производство и тя следва да се отчита при преценка на законосъобразното упражняване на правата на наказващия орган. Тъй като не е йерархичен пряк ръководител на магистратите Висшият съдебен съвет по принцип не би могъл да има пряко и непосредствено наблюдение върху работата им така, както това е вярно за всеки един административен ръководител в рамките на различните структури в изпълнителната власт, които по принцип са йерархични. Наред с това неговите правомощия не са досежно целия

обем задължения на съответния магистрат, тъй като по отношение на правораздавателната дейност съдията е подчинен само на закона. Тази специфика на съдебната власт следва да се има предвид при анализа на характера на дисциплинарното производство и правомощията на участниците в него.

Дисциплинарното производство има за предмет налагане на дисциплинарно наказание за осъществено дисциплинарно нарушение, т.е. по своята същност то е разрешаване на правен спор при следване на определено състезателно производство. С акта си дисциплинарният орган установява нарушение на определено в правни норми правило за поведение, за което налага предвидено в закон наказание. Тъй като е самостоятелно производство правилата за неговото провеждане са изрично разписани – чл. 307 – 328 ЗСВ, и препращането към общия административнопроцесуален закон е изрично и само дотолкова, доколкото в закона няма особени правила. Именно защото става въпрос за правен спор гарантирането на състезателността на дисциплинарното производство е трайно установен принцип в позитивното българско законодателство. Член 193 от Кодекса на труда и чл. 93 от Закона за държавния служител са въздигнали като абсолютно условие за законосъобразност на акта, с който се налага дисциплинарното наказание, изслушването от наказващия орган на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице като основна проявна форма на състезателността и на конституционното право на защита на работника и на служителя. Видно от разпоредбата на чл. 313, ал. 1 ЗСВ законодателят е спазил този принцип, когато дисциплинарна наказващ орган е административният ръководител, но е счел за ненужно да го спази тогава, когато наказващ орган е Висшият съдебен съвет. Т.е. когато на магистрата се налагат наказания „забележка“ и „порицание“ наказващият орган е длъжен да добие лична и непосредствена представа за позицията на другата страна, но когато му се налагат дисциплинарни наказания като намаляване на основното трудово възнаграждение, понижаване в ранг, в длъжност или дисциплинарно уволнение наказващият орган не е длъжен да добие представа за позицията на предложения за наказание магистрат, още по-малко да добие лична и непосредствена представа за неговото отношение към твърдяното нарушение, за неговите причини за осъществяване на нарушението, за начина на неговото възприемане на нарушението. При налагането на тези наказания кадровият орган се задоволява опосредено, чрез помощния си орган да добие представа за тези основни за дисциплинарното наказване обстоятелства. Защото при дисциплинарното наказване, за разлика от наказателното и административнонаказателното, основното е не деянието, а субекта. Свободното усмотрение на дисциплинарния орган, разбира се в законово установените рамки, предопределя необходимостта конкретното нарушение да бъде оценено в контекста на цялата дейност и поведение на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице, защото именно тази преценка обуславя налагането или не на дисциплинарно наказание, както и обуславя вида на наказанието. Като не изслушва пряко и непосредствено привлечения към дисциплинарна отговорност магистрат кадровият орган на съдебната власт първо, нарушава същността на принципа на състезателност на дисциплинарното производство – изслушването на другата страна, и второ, нарушава конституционното право на защита на магистрата.

Вярно е, че помощният орган на дисциплинарна наказващия орган има задължение да изслуша магистрата, но първо, решението на този орган не е задължително за него, второ, наказващия орган не провежда състезателно производство, тъй като не изслушва магистрата, трето, наказващия орган се лишава от възможността непосредствено да възприеме и следователно вярно да прецени всички, относими към наказването обстоятелства, което в

контекста на изложената по-горе липса на йерархична зависимост поставя решението му в голяма степен на зависимост от изложеното от дисциплинарния състав, и четвърто, изолира наказващия орган от магистрата и лишава последния от ефективно право на защита. Без да изслуша магистрата кадровият орган не би могъл да изпълни ефективно задължението си по чл. 309 ЗСВ да определи наказанието като отчете и поведението на магистрата, защото няма възможност да придобие непосредствено впечатление за специфичното психическо отношение на извършителя към противоправното деяние и неговите отрицателни последици, т.е. за субективната страна на деянието, която е самостоятелен елемент на фактическия състав на дисциплинарното нарушение.

С изключение на отбраната, където командира на поделението при дисциплинарно наказание уволнение изслушва нарушителя или приема обясненията му, след което изпраща материалите на наказващия орган - чл. 246, ал. 2 от Закона за отбраната и въоръжените сили, обстоятелство, което е обяснимо със специфичните характеристики на армията като организация, няма друга обществена сфера, регулирана от правото, чието дисциплинарно производство да допуска налагане на наказание без непосредствено изслушване на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице. Това е законово изискване включително и за такава силно йерархизирана система с централизирано управление като вътрешните работи – чл. 229, ал. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи. Вярно е, че чл. 193 от Кодекса на труда допуска алтернативно и приемане на писмени обяснения, но първо, аналогия с Кодекса на труда е недопустима, с оглед на твърде различния характер и природа на правоотношението на съдиите, прокурорите и следователите и трудовото правоотношение. Това са правоотношения, предмет на регулиране от различни правни отрасли. И второ, Кодекса на труда не предвижда осъществяване на дисциплинарната власт на работодателя чрез дисциплинарен съвет. Следва да се посочи, че Законът за държавния служител – чл. 93, който съдържа общата уредба на служебните правоотношения в изпълнителната власт, изрично изисква само и единствено изслушване на държавния служител преди дисциплинарния орган да наложи наказанието. Самият факт на неизслушване, по силата на изрична закона норма, е основание за отмяна на дисциплинарното наказание. Законът за съдебната власт не само не предвижда изслушване на привлечения към дисциплинарна отговорност магистрат, но не допуска дори писмени обяснения до наказващия орган. Установената процедура на дисциплинарно производство не дава възможност на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице дори да разбере какво е предложението на дисциплинарния състав. То не знае какво от доводите му е прието и какво не, кои факти са приети за доказани и кои не, не знае какви са изводите на дисциплинарния състав, тъй като след приключване на производството пред състава то не се уведомява за решението му, не му се дава възможност да изложи пред наказващия орган позицията си – чл. 320, ал. 1 ЗСВ. На него му е предоставено само и единствено правото да чака решението на наказващия орган. Пред Висшия съдебен съвет не се развива никакво състезателно производство, тъй като на заседанието му присъстват само членовете на дисциплинарния съвет, които са членове на Висшия съдебен съвет, не и привлеченото към дисциплинарна отговорност лице. Не може да се приеме, че дисциплинарния съвет е еманация на кадровия орган и извършването на дадени процесуални действия само пред негови трима члена е идентично с извършването им пред двадесет и пет, защото не дисциплинарния съвет, а Висшият съдебен съвет е наказващ орган.

Допълнителен аргумент за твърдяното нарушение е и факта, че щом за дисциплинарите наказания „забележка“ и „порицание“ е налице законово задължение за непосредствено

изслушване на привлечения към дисциплинарна отговорност магистрат *per argumentum a contrario* това има своето основание за по-тежките дисциплинарни наказания. С оглед на изложеното съдът счита, че правото на защита на привлечения към дисциплинарна отговорност магистрат е нарушено не само, когато на заседанието на Висшия съдебен съвет е присъствал вносителя на предложението и е взел становище, изнасяйки нови факти и обстоятелства, но и когато кадровият орган не го е изслушал. Правото на защита не може да се счита за надлежно упражнено, следователно за ефикасно, когато не е упражнено пред този, който е компетентен да вземе решението. Впрочем, само като информация, тъй като нямат задължителна правна сила, още през 2009г. Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия), в своето становище №515/2009г. изрично сочи в т. 36, че освен правото на съдиите и прокурорите, спрямо които е повдигнато дисциплинарно обвинение, да бъдат чути от дисциплинарния състав, визирано в чл. 313 и 318, в разпоредбите трябва да бъде отбелязано и правото им да бъдат чути и от Висшия съдебен съвет, който единствен има право да вземе окончателното решение. Изложеното дава основание на съда да приеме за основателно твърдението на жалбоподателката за нарушено право на защита, тъй като не е била изслушана от дисциплинарния орган.

3. Законност на дисциплинарния състав:

а) по твърдението за противоречие с чл. 37, ал. 4 ЗСВ:

Жалбоподателката счита, че дисциплинарният състав, състоящ се от двама прокурори и един следовател, е в противоречие с чл. 37, ал. 4 ЗСВ. Безспорно е, както твърди и жалбоподателката, че в т. 34 от своето становище №515/2009г. Венецианската комисия сочи, че „обединяването на правомощията на съдии, прокурори и следователи в един съдебен съвет (като правомощия за назначаване и наказване) е проблематично и следва да се преразгледа.“ Безспорно е също, че т. 7.2.2. на резолюция 1730 (2010) Парламентарната асамблея на Съвета на Европа препоръча страната да осигури гаранции, че във Висшия съдебен съвет съдии, прокурори и следователи няма да се намесват в решаването на специфичните въпроси на всяка от професиите. Но българският законодател не е предвидил изрично дисциплинарния състав да се формира само измежду членовете на Висшия съдебен съвет, представители на съответната професия.

Разпоредбата на чл. 316, ал. 4 ЗСВ сочи, че Висшият съдебен съвет чрез жребий определя от членовете си тричленен дисциплинарен състав. До изменението на чл. 37, ал. 4 ЗСВ, в сила от 19.04.2011г., формирането на дисциплинарния състав не е поставяло въпроси. С изменението на чл. 37, ал. 4 ЗСВ законодателят въведе задължение за разделяне на Комисията по предложенията и атестирането на две подкомисии – за съдии и за прокурори и следователи. В мотивите на закона е посочено, че чрез двете подкомисии „се постига необходимото разделение между съдии и прокурори в работата на ВСС при приемане на решения по кадрови въпроси с оглед спецификата на съдийския и прокурорския статут“. Следователно мотивите на законодателя за създаване на две подкомисии са тези, които сочи и жалбоподателката, да се създаде разделение между съдии и прокурори по кадрови въпроси, какъвто безспорно е и въпроса за дисциплинарната отговорност на магистратите.

При така въведения нов принцип в осъществяването на кадровата дейност въпроса за формиране на дисциплинарния състав добива ново измерение. Вярно е, че нормата не

задължава изрично кадровия орган да формира дисциплинарния си състав само от представители на професията, която има привлеченото към дисциплинарна отговорност лице, но тя не му и забранява. Това, което законодателят императивно изисква е формирането на помощния орган да е чрез жребий и той да бъде направен от членовете на Съвета. Дали това ще бъдат всички членове на Съвета или само тези, които са представители на професията на дисциплинарно привлеченото лице е въпрос, с оглед на нововъведения принцип на разделение, предоставен на дискрецията на органа. Съгласно чл. 169 АПК, когато един акт е издаден при оперативна самостоятелност съдът проверява дали административният орган е разполагал с оперативна самостоятелност и спазил ли е изискването за законосъобразност. От изложеното е видно, че Съветът е имал оперативна самостоятелност, а законосъобразността на упражнената дискреция съдът проверява с оглед на разпоредбата на чл. 6, ал. 4 АПК.

Висшият съдебен съвет е имал две възможности – да избере чрез жребий дисциплинарен съвет от целия си състав или да избере чрез жребий състав само измежду членовете си, които са били преди членството си в Съвета, съдии. Законосъобразно е това решение, което е най-благоприятно за държавата и обществото. Преценката за това кое е най-благоприятно за обществото и държавата съдът прави на база съответствието на решението с целта на закона и общите принципи на правото. Целта, която всеки закон си поставя, съгласно чл. 28, ал. 2, т. 2 от Закона за нормативните актове, се формулира в мотивите му. В случая в мотивите на закона законодателят ясно е формулирал целта – „разделение между съдии и прокурори в работата на ВСС при приемане на решения по кадрови въпроси“. С оглед на това законодателят е улеснил преценката на съда за най-благоприятното за държавата и обществото решение, тъй като в мотивите на закона изрично е посочил, че целта му е да въведе разделение между съдии и прокурори в работата по приемане на кадровите решения, а не само досежно една част от тях - атестирането. Като не избрал решение в съответствие с нововъведения от законодателя принцип на осъществяване на кадровите решения в съдебната власт, изрично посочен в мотивите на закона, органът не избрал най-благоприятното решение и по този начин упражнил предоставената му оперативна самостоятелност незаконосъобразно.

Следва да се посочи, че мотивите на дисциплинарния съвет, приети и от Висшия съдебен съвет, за неоснователност на направения отвод, свързани с ноторните обстоятелства, че съдебната система се състои от съдии, прокурори и следователи и че единственото изискване на закона за избор на дисциплинарен състав е жребиът са неотносими към твърдяното нарушение, тъй като с оглед на изложеното по-горе, те нито го опровергават, нито му противоречат. Що се отнася до третия довод, че в санкционните производства аналогията е неприложима, поради което позоваването на чл. 37, ал. 4 ЗСВ е неоснователно следва да се посочи, че първо, в случая, както бе посочено, не става въпрос за аналогия на правна норма, а за въведен принцип в дейността на Съвета, който като всеки принцип не може без изрична законова забрана да се прилага избирателно. И второ, недопустимо, с оглед на разпоредбата на 46, ал. 3 от Закона за нормативните актове, е обосноваването по аналогия на дисциплинарна отговорност. Начина на формиране на един орган, който е помощен на дисциплинарния, и който няма самостоятелни решаващи права, по никакъв начин не обоснована дисциплинарна отговорност.

Видно от изложеното, с оглед на въведения от законодателя нов принцип в упражняването на правомощията на Висшия съдебен съвет по кадровото развитие на съдиите, прокурорите и следователите възразението за отвод на дисциплинарния състав съставен от двама

прокурори и един следовател е било основателно. Въведеното от законодателя разделение на помощните органи на Висшия съдебен съвет при упражняване на кадровата власт не е просто правило, не е условие, осъществяващо служебната роля на процесуалните норми, то е принцип - гаранция за независимост на включените по силата на Конституцията в общата система на съдебната власт съд, прокуратура и следствие. Нарушаването на този принцип винаги е съществено, тъй като спазването му е условие за независимост на съдебните органи, т.е. за гарантирането на конституционна ценност.

б) по основаниято за отвод на двама члена на дисциплинарния състав:

Жалбоподателката твърди, че отводът на двамата члена на дисциплинарния състав неоснователно бил отхвърлен, поради което е налице нарушение на административнопроизводствените правила. Видно от доказателствата по делото не може да се направи обоснован извод, че изказаните от двамата члена на дисциплинарния състав становища за дейността на Съюза на съдиите представляват предварително формирано и изразено мнение за личните и професионални качества на Тодорова. Бидейки председател на професионална организация на съдии е неизбежно името на жалбоподателката да се споменава във връзка с дейността на организацията. Напълно е възможно членове на Съвета да имат негативна оценка за дейността на професионалната организация, но това не води автоматично до съмнение за тяхната безпристрастност при разглеждане на личното дисциплинарно дело на Тодорова.

С оглед на това съдът счита, че по отношение на двамата члена на дисциплинарния съвет – Цони Цонев и Стефан Петров, не е било налице основание за отвод.

4. Нарушено право на справедлив процес:

Жалбоподателката твърди, че мотивите на проверката на Инспектората противоречат на нейния предмет, както и че Главният инспектор, в хода на проверката направил изявления, които поставяли под съмнение безпристрастността на ръководената от него институция. Какво показват фактите по делото?

Като основание за извършената на наказателно отделение на Софийски градски съд проверка Главният инспектор посочил в своята заповед №СС-01-3 от 14.06.2011г. публикации в средствата за масова информация и сигнали, постъпили в Инспектората. По делото няма представени доказателства нито за публикации, нито за сигнали. Съгласно чл. 170, ал. 1 АПК тежестта на доказване на фактическите основания за издаване на оспорения акт е на административния орган.

Безспорно, Инспекторатът е специализирания орган на Висшия съдебен съвет, който проверява организацията по образуването и движението на съдебните дела, както и приключването им в установените срокове – чл. 54, ал. 1, т. 2 ЗСВ. Законодателят, предоставяйки тази власт на Инспектората точно е разписал условията, при които могат да се извършват проверките. В чл. 56, ал. 1 ЗСВ е определил, че Инспекторатът може да извършва проверки, предвидени в годишната му програма, т.е. служебно по смисъла на чл. 127а, ал. 7 от Конституцията, или проверки по сигнали, т.е. по инициатива на граждани, юридически лица или държавни органи. Плановите проверки, съгласно чл. 11 от Правилника за организация на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет и за дейността на администрацията и на експертите (Правилника) биват комплексни, тематични и

контролни. Съгласно чл. 20, ал. 1 от Правилника работата по сигнал протича в две фази – предварително проучване и проверка по реда на чл. 56 – 58 ЗСВ, ако се установи необходимост от нейното извършване. Членове 56-58 ЗСВ визират и двата възможни вида проверки – планови и по сигнал, т.е. препращането не води до конкретизация на начина на провеждане на проверката по сигнал. Член 58 ЗСВ определя актовете и тяхното съдържание, които поставят началото и края на проверката, които са еднакви, независимо от вида на проверката. Т.е. отново не е налице диференциация. Разлика в двата вида проверки законът прави само в начина на избиране на инспектора – при плановите чрез жребий, при проверките по сигнал – чрез принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение според поредността на постъпване на сигналите. Вярно е, че Правилникът определя, че тематични могат да бъдат само плановите проверки, но правната техника на препращане между закона и правилника не може да обоснове извод, че проверките по сигнал не могат да бъдат тематични. Въпросът е какъв е бил сигнала – дали той е визирал цялостната дейност на органа на съдебната власт или отделна част от неговата дейност.

Безспорно е, Главният инспектор щом е издал заповед по чл. 58 ЗСВ е преценил, че по сигналите е необходима проверка. От тук нататък действията на инспектора, извършил проверката, са в съответствие с тази заповед. Въпросът е законосъобразно ли е използван законния инструмент проверка по сигнал. Не става въпрос за това съдът да преценява основателността на сигналите, това е дискреция само и единствено на Главния инспектор, която не подлежи на съдебен контрол. Става въпрос за наличието на факта – сигнали, които да са поставили компетентния орган в законово предвидените условия да упражни правомощията си. Липсата по делото на сигналите, послужили като основание за проверката не дават възможност на съда да направи извод, че това законово изискване е спазено. Видно от доказателствата по делото – виж изложеното в раздел Факти по делото, т. 8 и 9, Главният инспектор в деня на издаване на заповедта за проверката изрично заявил, че „данъкоплатецът им (на съдиите) плаща заплатите най-напред, за да си напишат делата, а в извънработно време, нека пишат декларации и позиции. Затова ще проверим кои са си написали мотивите към присъдите в сроковете, посочени в закона, колко ги бавят и какви са причините за това.“ Точният и недвусмислен изказ на Главния инспектор в контекста на липсата по делото на предизвикалите проверката сигнали не оставя възможност на съда да направи извод различен от директно казаното. Точно тази причина за проверката Главният инспектор повторил и конкретизирал в изказването си на 02.07.2011г., т.е. тринадесет дни преди срока за изготвяне на акта за резултатите от проверката. „Да бъдат така добри и тези, които участват във форуми, дават непрекъснато идеи и как да се промени конституцията, как да се промени начинът на избиране, да си напишат първо делата и след това в извънработно време да дават идеи. А някои от ръководителите, които се подписват под много остри декларации, имат с години ненаписани мотиви.“, както и „Конкретно те си знаят. Нека излязат резултатите и ще ги посочим конкретно.“

Видно, тази трайно отстоявана позиция на Главния инспектор, която с оглед на законната му компетентност по чл. 60 ЗСВ да осъществява общо организационно и главното – методическо ръководство на дейността на Инспектората, както и с оглед на изготвените от него документи – неразделна част от проверката, дава основание да се постави под съмнение спазването на принципите на обективност и законосъобразност при извършване на проверката в наказателно отделение на Софийски градски съд, което рефлектира върху правото на справедлив процес.

III. По твърдението за противоречие с материалноправни разпоредби:

1. За характера на срока по чл. 22, ал. 1 във вр. с чл. 308 и чл. 340, ал. 1 НПК и неговата цел:

Жалбоподателката твърди, че сроковете по чл. 308 и чл. 340, ал. 1 НПК са инструктивни и следва да бъдат отчитани в контекста на общото задължение на съдията за решаване на делото в „разумен срок“.

Безспорно, законодателят в Наказателно-процесуалния кодекс е определил петнадесетдневен срок за изготвяне на мотивите към присъдата, съответно тридесетдневен срок за изготвянето им при дела с фактическа и правна сложност, както и тридесетдневен срок за изготвяне на въззивното решение. Безспорно е, че този срок е инструктивен, т.е. с изтичането му задължението на съдията не се погасява, то винаги е дължимо. Безспорно е също, че съгласно чл. 22, ал. 1 НПК съдът разглежда и решава делата в разумен срок.

Тази законодателна уредба не оставя никакво съмнение, че определените в чл. 308 и чл. 340, ал. 1 НПК срокове не могат да бъдат разглеждани изолирано от общото изискване за разглеждане и решаване на делата в разумен срок. Т.е. макар да е определил срок в дни за изготвяне на мотивите и на съдебното решение този срок е инструктивен и законодателят не го разглежда извън общото задължение на съда за разглеждане и решаване на делата в разумен срок. Значимостта и спецификата на дейността, която трябва да бъде извършена от съда - разрешаването със сила на присъдено нещо на правен спор (в случая на наказателното правораздаване спорът е за наказателно-правната отговорност на подсъдимия) от независим и неутрален орган с участието на страните по спора, е дала основание на законодателя да определи срок за нейното извършване, който да не бъде определен чрез единица за измерване на времето, а да бъде определен чрез разумно съчетаване на правилното и на своевременното правораздаване, защото само то гарантира доверието в правораздаването, неговата ефективност и надеждност.

Това изискване стои пред съдията по всяко едно конкретно дело, тъй като всяко едно обвинено в престъпление лице има право максимално бързо, но и максимално правилно да получи сигурност за статуса си.

2. За критерия „разумен срок“ приложен по делото:

Видно от изложеното критерият, който законодателят определил за преценка на срочността на извършваната от съдията правораздавателна дейност по всяко едно конкретно дело е „разумния срок“. Следователно, за да е законосъобразна преценката на дисциплинарния орган, че съдия Тодорова е извършила нарушение на чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ, т.е. системно не е спазила сроковете, предвидени в процесуалния закон, е необходимо да се установи този критерий ли е ползвал органа и правилно ли го е приложил, за да констатира нарушението. Доколкото законодателят не е дал легална дефиниция на понятието „разумен срок“, не е дефинирал критериите, по които този срок да бъде определян и преценяван, е необходимо да се извърши преценка какво съдържание вложил в него дисциплинарния орган и то законосъобразно ли е, съответства ли на основните начала на правото и на утвърдената съдебна практика?

Изискването за разумен срок по смисъла на чл. 22, ал. 1 НПК се отнася до две отделни фази на съдебното производство – разглеждането на делата и решаването на делата. Това е

времето от постъпването на делото в съда до приключване на устните състезания и от приключване на устните състезания до обявяване на присъдата и мотивите към нея, съответно до обявяване на въззивното решение. Т.е., ако трябва да се проверява спазени ли са сроковете за разглеждане и решаване на дадено дело трябва да се провери в разумен срок ли съдът е администрирал съдебното производство и в разумен срок ли е постановил акта си. Доколкото в акта за резултатите от проверката е прието, че при отлагане на делата съдия Тодорова спазвала сроковете по чл. 271, ал. 10 НПК за отсрочване на делата, а с решението на дисциплинарния съвет е прието, че спазвала и сроковете по чл. 252 НПК – за насрочване на първото по делото заседание, то предмет на твърдяното нарушение са само сроковете за изготвяне на мотивите и обявяване на съдебното решение.

В мотивите на решението на дисциплинарния състав, които са и мотиви на решението на наказващия орган, въпросът за разумния срок не е обсъждан.

В предложението на Главния инспектор до Висшия съдебен съвет за налагане на дисциплинарно наказание е посочено, че: „При изготвяне на настоящото предложение са взети под внимание не само броя на делата, по които е допуснато изготвяне на съдебните актове извън процесуалните срокове, а и натовареността на съдията от гледна точка на броя и сложността на делата, както и даваните задължителни дежурства“. Това твърдение не е подкрепено с каквито и да било факти и фактически обстоятелства. В изводната част на акта за резултатите от проверката в наказателно отделение на Софийски градски съд са констатирани неравномерност на натоварването на съдиите, както и че голяма част от делата в Софийски градски съд са с фактическа и правна сложност. Посочено е също, че при проверката е отчетен факта, че „критериите на Европейската конвенция, по които се преценява дали разглеждането на делата е в разумен срок са възприети в практиката на ВКС“ и те са: „процесуалното поведение на разследващите органи и на съда; на подсъдимия и защитата му по времена процеса, както и конкретната сложност на обвинението“.

С оглед на това при проверката на изисканите дела (по две на всеки съдия) проверяващият твърди, че били проверени: „квалификацията на деянието, обема на материалите по делото, броя на подсъдимите, призоваването на свидетелите и вещите лица, спазването на сроковете по чл. 252, 271, ал. 10, чл. 308, ал. 2 и чл. 340, ал. 1 НПК, бързината на оформяне, изпращане и връчване на съобщенията по делата, причините за отсрочване на съдебните заседания, прилагането на дисциплиниращите мерки от страна на съда спрямо участниците в процеса.“

Изисканите и реално проверени дела на съдия Тодорова са две – въззивно наказателно дело №854/2007г. и наказателно общ характер дело №1771/2010г. По първото дело в акта дори не е посочен предмета на обвинението, а и по двете дела не са посочени броя на подсъдимите и свидетелите, обема на материалите. Проверката констатира и по двете дела разглеждане при спазване на законовите срокове, но изготвяне на мотивите след законните срокове. Преценка за разумност на срока на изготвяне на мотивите не е направена. Делата са включени в списъка на делата с неизготвени в срок мотиви и решения.

Следователно наказващият орган твърди, че при установяване на дисциплинарното нарушение отчел натовареността на съдията и фактическата и правна сложност на делата. Тази две обстоятелства са елемент и на приетото от Европейския съд по правата на човека съдържание на понятието разумен срок.

3. По критериите на Европейския съд по правата на човека за разумен срок за

разглеждане на делото:

В практиката си Европейският съд по правата на човека е установил и прилага трайно разбирането, че „разумният характер на продължителността на производството трябва да бъде преценен в светлината на конкретните обстоятелства по всяко дело и с оглед на следните критерии: сложността на делото, поведението на жалбоподателя и съответните органи и на какво е бил изложен жалбоподателя в процеса“, решение от 10.05.2011г. по делото Димитров и Хамънов срещу България, §71.

В същото решение Съдът посочва конкретно задълженията на държавата: „Държавите имат единственото задължение да организират своите съдебни системи по начин, по който техните съдилища да могат да отговарят на всяко от изискванията на чл. 6, §1 от Конвенцията, включително да разглеждат делата в разумен срок.“ Съдът посочва, че държавата отговаря „за забавяния, дължащи се на поведението на техни съдебни или други органи“, „за забавяния в представянето на становищата на назначените от съда вещи лица“. Държавата, казва Съда, „може да бъде отговорна не само за забавяния в движението на дадено дело, но също така и за неувеличаване на ресурсите в отговор на изоставащите дела или за структурни недостатъци в своята съдебна система, които предизвикват забавяния“.

Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи е ратифицирана, обнародвана (ДВ бр. 80/02.10.1992г.) и в сила за България от 07.09.1992г., поради което и с оглед разпоредбата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията има предимство пред норми на вътрешното право, които ѝ противоречат. Съгласно чл. 46 от Конвенцията България признава юрисдикцията на създадения по силата на чл. 19 от същата Европейски съд по правата на човека. Неговата цел е да осигури спазването на задълженията, поети от страните по силата на Конвенцията и протоколите към нея. А съгласно чл. 32, ал. 1 от Конвенцията юрисдикцията на Съда обхваща всички въпроси, засягащи тълкуването и прилагането на Конвенцията и на протоколите към нея, които са отнесени към него. Следователно решенията на Съда освен, че са задължителни за страните по конкретното дело, съгласно чл. 46, ал. 1 от Конвенцията, имат и своята роля за тълкуването и прилагането на Конвенцията и протоколите към нея, чрез което се осигурява спазването на задълженията, поети от държавите.

С оглед на това и доколкото българската държава се позовава в защитата си пред Европейския съд по правата на човека именно на дадените от този съд критерии за разумност на срока на съдебното производство, няма основание при преценката на същите обстоятелства в рамките на националното съдебно производство да се прилагат други критерии още повече, че приетите от Европейския съд по правата на човека критерии само изпълват с конкретно съдържание националния критерий.

4. Какво е относимо от така посоченото съдържание на понятието "разумен срок" за предмета на делото?

Освен изискването разумната продължителност на производството да се преценява винаги с

оглед на конкретните обстоятелства по делото, от критериите, приети от Европейския съд по правата на човека, в случая релевантни са сложността на делото и поведението на съда.

По сложността на делото:

Фактическата и правна сложност, макар и да зависи от нивото на компетентност на съдията винаги има и определени обективни измерения. Съдът по правата на човека в своята практика е определил като важни фактори естеството на фактите, които трябва да бъдат установени, броя на подсъдимите и свидетелите, встъпването на други лица в процеса, необходимостта от получаване на доказателства по съдебна поръчка, съединяване на дела и други. В случая наказващият орган *a priori* приел, че в голямата си част делата, които се разглеждат в Софийски градски съд са с фактическа и правна сложност, поради което актовете, изготвени в рамките на три месеца не водят до ангажиране на дисциплинарна отговорност. Т.е. наказващият орган формално прилага този критерий, но фактически приема, че определения от него тримесечен срок е разумния срок и след неговото изтичане няма разумен срок независимо от наличието на каквито и да било други обективни обстоятелства.

Не е ясно на основата на каква преценка е приет този тримесечен срок за разумен анблок, дори не по видове, за сложността на делата. От доказателствата по делото е видно, че вносителят на предложението не приема фактическа и правна сложност на определени дела, предмет на разглеждане от Софийски градски съд. В проведеното на 02.11.2011г. заседание на дисциплинарния състав вносителят на предложението заявил: „За мен дело по чл. 343 не може да бъде от типа на сложни многотомни дела.“, както и „Никой не може да ме убеди, че едно въззивно дело е толкова сложно, че да бъде просрочено с година и два месеца.“ Настоящият състав няма компетентност да преценява кое наказателно дело колко е сложно, но видно, липсата на единна мярка за преценка на сложността на делата, която е предварително определена и оповестена, не дава възможност да се прецени това индивидуален критерий за оценка на работата на жалбоподателката ли е ли е или е трайно установено правило. Ако е първото, то е нарушен принципа на равенство пред закона, а ако е второто - поради липсата на мотиви и с оглед на становището на вносителя, не би могло да бъде прието за доказано, тъй като от една стана проверяващите приели, че голяма част от делата в Градския съд са с фактическа и правна сложност, а от друга – че основна част от делата, подсъдни на този съд – въззивните и частните наказателни, не са сложни. Наред с горното следва да се посочи, че становището на вносителя на предложението сочи и на неправилна изходна база за преценка на разумния срок – преценката за спазването му от съдията не се прави само на база сложността на едно конкретно дело, а при отчитане на сложността на всички дела, които е следвало да разгледа и реши в съответния период съдията.

По поведението на съдията:

Що се отнася до другия критерий на Европейския съд по правата на човека – поведението на съдията, наказващият орган фактически не го обсъжда, тъй като за определения от него допълнителен тримесечен срок поради фактическа и правна сложност той е без правно значение, а всяко закъснение след този срок наказващият орган приема за неразумен. Релевантното за дисциплинарното нарушение поведение на съдията е съвкупността от неговите действия и постъпки, които имат отношение за решаване на съответното дело и които следва да бъдат оценени от гледна точка на установените и приети за разумни правила

и норми. Въпросът е кои са тези приети за разумни правила и норми и съобразено ли е с тях поведението на съдията? Основната обективна норма за преценка разумността на поведението на съдията е неговата натовареност. Само когато се установи в рамките на определената за разумна натовареност ли е действал той или извън нея може да се установи обективни или само субективни са причините за допуснатото нарушение. Без мярка, без мерило няма как да се извърши обективна оценка, оценка, която съответства както на визирания в чл. 8, ал. 2 АПК принципа на равенство, така и на общия конституционен принцип за равенство пред закона, чл. 6, ал. 2 от Конституцията.

Законът за съдебната власт, въпреки че борави легално с понятието натовареност и то в контекста на кадровото развитие на съдията – като основен показател при атестирането, чл. 198, ал. 2, т. 4, не е дал легално определение на натовареността. Висшият съдебен съвет също не е формулирал неговото съдържание въпреки задължението си по чл. 30, ал. 1, т. 9 ЗСВ, което предполага утвърдена методология за ежегодното отчитане на натовареността. В приетия от Висшия съдебен съвет Аналитичен доклад на статистическите данни за натовареността на съдилищата в Република България за 2011г., освен още в заглавието, изрично е посочено, че натовареността е определена на „база предоставените от съдилищата на основание чл. 30, ал. 1, т. 13 от Закона за съдебната власт данни за дейността им с годишните статистически отчети“, достъпен на адрес <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>. Но статистиката не е натовареност, в противен случай законодателят не би употребил понятието „натовареност“, а просто би посочил статистическите данни.

Нито в дисциплинарното производство, нито в предложението за дисциплинарно наказание, нито в акта за резултатите от проверката наказващият орган изложил ясно съдържанието на понятието натовареност въз основа на което твърди, че направил фактическите си и правни изводи. От доказателствата по делото е видно, че под натовареност той приема статистическото съотношение между висящи, постъпили и приключили дела. Това е, което установила проверката - висящите, постъпилите и приключили видове дела.

В предложението на Главния инспектор за налагане на наказание на съдия Тодорова се твърди, че е отчетена „натовареността на съдията от гледна точка на броя и сложността на разгледаните дела и даваните задължителни дежурства“, но нито в предложението, нито в акта за резултатите от проверката, нито в решението на дисциплинарния състав има доказателства тази преценка да е направена. Вярно е, че дисциплинарния състав, с оглед на представените от Тодорова в хода на дисциплинарното производство доказателства коригирал определени данни за висящите, постъпилите, разгледаните и свършени дела, но установяването на бройката дела, без да е направен фактически обоснован извод за тяхното значение за твърдяното нарушение означава само, че този факт не е ценен от дисциплинарния орган. Това, което е направено е, че са отчетени статистически делата, разпределени на съдията.

Но както самият Главен инспектор в становището си до председателя на Градския съд, което е неразделна част от акта за резултатите от проверката, по повод на постъпилите възражения от съдиите в наказателно отделение срещу акта за резултатите от проверката сочи „Някак

неусетно във възраженията са смесени въпросът за брой постъпили дела и натовареността на съдиите. На стр. 111 и 112 от акта са посочени състави с най-високо постъпление и такива с най-ниско постъпление, а не с най-висока или най-ниска натовареност (натовареността е функция от редица показатели – брой дела, от какъв вид са, сложност, обем, технически трудности и т.н.).“ Т.е. тези са фактите, които според проверяващите формират съдържанието на понятието натовареност, но те, видно от доказателствата по делото, не са обсъдени в постановените актове, въпреки твърдението на Главния инспектор в предложението до Висшия съдебен съвет за налагане на дисциплинарно наказание на Тодорова.

Факта, че натовареността на съдията не е била въобще предмет на разглеждане от дисциплинарния орган е виден и от становището на вносителя на предложението дадено в заседанията на дисциплинарния състав от 05.10.2011г. и от 02.11.2011г. В заседанието на 05.10.2011г. вносителят казал: „За мен е важен факта, че към момента на проверката са проверени целия състав, не са изготвени мотивите или съответните мотиви са просрочени, като автоматически по силата на правомощията ни по т. 1 ги препраща като нарушение на чл. 308.“ В заседанието на 02.11.2011г. заявил: „никой не спори относно това дали е бил натоварен съдията или не е бил натоварен съдията, както и по качеството на работата на този съдия или че на този съдия мотивите му са великолепни. Ние нямаме такива цели и задачи да проверяваме. Ние в случая сме проверявали насрочване, движение и изготвяне на съдебните актове в законните им срокове“. Становището на вносителя на предложението, съотнесена към фактите в акта и дисциплинарното решение, не предоставя възможност за тълкуване различно от изрично заявеното – предмет на проверка е само насрочване, движение, изготвяне в законен срок на съдебните актове.

Извън преценката на наказващия орган остават такива законово определени дейности на съдията като провеждане на редовни съдебни заседания, дежурства, подготовка на делата за съдебно заседание, администриране на дела извън съдебните заседания, произнасяне по дела. Времето, необходимо за извършване на тези служебни дейности е в пряка зависимост от фактическата и правна сложност на делата, а качеството на извършване на тези дейности предопределя бързината и качеството на решаване на делата. В случая по делото дори не е отчетен броя на проведените от съдията съдебни заседания.

Единствено в изводната част на акта за резултатите от проверката е посочено, че общо за проверявания период – година и половина, в наказателно отделение на Софийски градски съд са проведени над девет хиляди съдебни заседания, но какво е отражението на този факт върху реалната натовареност на всеки конкретен съдия не е било предмет на обсъждане. Вярно е, че дисциплинарния състав приел за доказани твърдяните от жалбоподателката факти „относно дейността на дисциплинарно привлеченото лице, извън задълженията ѝ за изписване на съдебните си актове в предвидените от закона срокове, респективно в разумни такива“. Но тези факти, доказани от представените от съдията доказателства, по никакъв начин не са обсъдени от състава в контекста на натовареността и определянето с оглед на това на разумния срок за произнасяне. Тези факти и обстоятелства наказващият орган приел

за ирелевантни за процесното нарушение и просто не ги обсъдил.

Извън преценката на наказващия орган остават и такива съществени за решаването на делата в разумен срок обстоятелства като качеството, в което съдията участва в съдебния състав – председател, член, докладчик; характера на висящите в началото на проверявания период дела, не просто тяхната статистика; решаемостта на делата; стабилитета на постановения съдебен акт. Всичко това са обективни факти, които не излизат от правомощието на Инспектората за проверка, тъй като не касаят произнасянето по делото и не засягат независимостта на съдията. Следвало е само компетентния административен орган на съдебната власт да ги формулира ясно и оповести, за да може проверяващите, да ги прилагат еднакво спрямо всички проверявани магистрати.

Неяснотата по отношение на съдържанието на понятието натовареност, както и по отношение на преценката на дисциплинарно наказващия орган за натовареността на органа на съдебната власт, в който работи привлеченото към дисциплинарна отговорност лице, е видна и от позицията на вносителя на предложението в хода на дисциплинарното производство. В заседанието на 02.11.2011г. относно натовареността на Софийски градски съд той заявил: „Абсолютен мит е, че софийските съдилища – районен и градски, са най-натоварените съдилища в България. Това е абсолютен мит. Те са натоварени по една единствена причина – делата се трупат от година на година и не се приключват, не се покрива постъплението, което се получава и за това всяка година остават. Общата им практика е, че те едва покриват 50% от делата, които им постъпват в началото на годината и другите остават за следващата година, за следващата и става лавинообразно.“ В същото време в Аналитичния доклад на статистическите данни за натовареността на съдилищата в Република България за 2011г. на Висшия съдебен съвет е посочено, че „изключение от тази натовареност се наблюдава при СГС – 28, 42 бр. дела за разглеждане на един съдия месечно, или повече от три пъти от средното за нивото, поради което следва да се приеме, че този съд е свръх натоварен.“

Напълно е възможно причината, поради която Градският съд е свръхнатоварен да е тази, която сочи вносителя на предложението, но това е резултат не на поведението на привлечения към дисциплинарна отговорност съдия, а поради структурни или поне организационни проблеми, които не могат да му се вменят във вина. В този случай отговорността е на държавата в лицето на компетентния орган, който след като е констатирал проблема не е взел адекватните мерки. Държавата, в лицето на висшия административен орган в системата на съдебната власт, не отделния магистрат има задължение да организира съдебната система по начин, по който съдилищата да могат да отговорят на всяко от изискванията на чл. 6, §1 от Конвенцията, включително задължението да разглеждат делата в разумен срок (виж §72 от цитираното по-горе решение Димитров и Хамънов срещу България).

Отделно от това, ако безспорно е констатиран от компетентните власти факта на

пренатовареност на този съд, както твърдят проверяващите, е следвало в хода на проверката да се установи разумно ли съдията е подредил реда за произнасяне по делата не само според датата на тяхното постъпване в съда, а според тяхната спешност и важност и най-вече според залога за съответното лице (виж §29 от решение от 13.07.1983г. на Европейския съд по правата на човека по делото *Zimmermann and Steiner v. Switzerland*). Тази преценка дисциплинарният орган не е направил.

Тогава, когато няма установена мярка за разумното поведение на съдията не би могло обосновано да се направи преценка доколко неспазването на разумния срок е следствие изцяло и само на неговото субективно поведение и доколко е резултат на констатираните проблеми в съответния орган на съдебната власт. Т.е. не може обосновано да се докаже вината на съдията за твърдения резултат – забавяно постановяване на съдебни актове, а вина по предположение не доказва надлежно елемент от фактическия състав на дисциплинарното нарушение, поради което не може да породи законосъобразно предвиденото в санкционната част на правната норма наказание.

Съдът счита за необходимо изрично да посочи, че факта на неизготвяне на мотиви и на съдебни решения повече от година е изключително тревожен и неприемлив сам по себе си. Няма спор в ценностната оценка на този факт сам по себе си – тя е отрицателна. Настоящият състав счита за необходимо също ясно да посочи, че твърде неустойимо е желанието да приеме, че по отношение на две от делата, по които мотивите са изготвени три години и десет месеца и три години и пет месеца след срока по чл. 308 и чл. 340, ал. 1 НПК, категорично е налице неразумен срок. Но това би значело да наруши принципа – без да са установени реално обективните причини за забавата да приеме доказаност на нарушението. Дали *a priori* ще се приеме, че три месеца или три години ще е неразумен срок няма значение, защото законното изискване винаги ще бъде нарушено - извода няма да е обусловен от преценката за неспазване на обективна мярка за натовареност, а ще е продиктуван от емоционалната оценка на един факт. Емоционалната оценка на даден факт не е елемент на хипотезата на правната норма, която съдът установява. Санкцията е еманация на ценностната оценка на съответното поведение, но за да се приложи санкцията, трябва да се докаже нарушението. Впрочем, по цитираното по горе дело на Европейския съд по правата на човека - делото *Zimmermann and Steiner v. Switzerland*, съдът се произнесъл с решение три години и половина след постъпване на делото в съда, но установената вина на държавата е, че недооценила структурния аспект на проблема в съответния съд и поради това предприетите от нея мерки довели до не особено задоволителен резултат, въпреки изявеното желание на съдията да се произнесе в разумен срок. Не по-различна е фактическата обстановка по делото *Guincho v. Portugal*, решение от 10.07.1984г. на Европейския съд по правата на човека, където поради прекомерна натовареност съдебното производство по несложно гражданско дело продължило пет години, както и по делото *Pammel v Germany*, и трите цитирани в пилотното решение Димитров и Хамънов срещу България, § 72. Т.е. не може да се приеме *a priori*, че винаги когато решаването на дадено дело е извън разумния за страната по делото и за обществото срок виновен е съдията. Автоматичното приемане на вина, така както твърди вносителя на предложението, на база само на статистиката, е далеч от законовия критерий „разумен срок“.

Спазвайки правото трябва ясно да се разграничи оценката на факта, т.е. обективния елемент на правонарушението, от неговия субективен елемент, т.е. от доказаната вина на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице. При неприлагане на законово определения критерий за срочност на постановяване на съдебните актове – „разумен срок“, и при липсата на надлежно установена и публично огласена обективна мярка за натовареността на съдията, т.е. за преценка на поведението му, не може да се направи обоснован извод, че личното поведение на Тодорова е причина за противоположния резултат. Приетата от наказващия орган форма на вина – груба небрежност, означава, че съдия Тодорова е предвиждала настъпването на обществено опасните последици от деянието си, но е мислела да ги предотврати или се е надявала, че те няма да настъпят. Но дисциплинарният орган не е доказал, че за съдия Тодорова е съществувала реалната възможност да постанови актовете по процесните дела в законния срок и само поради немобилизирането на собствения ѝ потенциал е допуснала настъпването на противоположните последици. При недоказаност на субективния елемент на правонарушението, т.е. без вина, няма нарушение.

5. По приложението на чл. 310, ал. 3 ЗСВ:

Наред с горното следва да се посочи, че от доказателствата по делото е безспорно и наказващият орган не оспорва, че въпроса със забавянето изготвянето на мотиви и съдебни решения в Софийски градски съд официално е констатиран най-малко от 2009г., когато е извършена проверка по разпореждане на председателя на Апелативен съд, гр. София. Този факт е безспорен както от изказванията на Главния инспектор, така и от сигнала на председателя на Апелативен съд, гр. София до Инспектората, от приложените по делото писма на председателите на Софийски градски съд – Светлин Михайлов, Георги Колев и Владимира Янева, от заповедта и акта за резултатите от проверката през м. септември 2010г., всички приложени по делото (виж изложеното в раздел II Факти по делото, т. 26).

Видно от писмото на председателя на Софийски градски съд – Светлин Михайлов, най-малкото към датата на приключване на мандата му – 02.07.2009г., тъй като писмото не носи дата, той е бил информиран за неизготвянето на мотивите към присъдите по наказателни общ характер дела №681/2004г. и №2055/2005г. от съдия Тодорова в сроковете по чл. 308 НПК. Именно поради това и на основание чл. 310, ал. 1 и 3 във вр. с чл. 313, ал. 1 и чл. 307, ал. 3, т. 1 и 2 ЗСВ изискал писмени обяснения от съдията. Т.е. компетентният орган открил дисциплинарното нарушение, образувал дисциплинарно производство и предприел действия за изслушване на магистрата, респективно приемане на писмените му обяснения. Тези дела са предмет на настоящото дисциплинарно производство и за тях наказващият орган установил, че изготвянето на мотивите е забавено с три години и десет месеца и три години и пет месеца.

Видно от проверката на председателя на Софийския апелативен съд от 14.09.2010г. съдия Тодорова имала 22 дела с неизготвени в срока по чл. 308 и 340 НПК актове. Сигнала на председателя на Апелативния съд за резултатите от проверката постъпил в Инспектората на 16.09.2010г., а заповедта за проверката на Инспектората е от 20.09.2010г. Видно от акта за резултатите от проверката на Инспектората съдия Тодорова имала 17 дела с неизготвени в срока по чл. 308 и 340 НПК мотиви и решения, като част от делата от двете проверки се повтарят, но освен установените от проверката на Инспектората 17 дела още 11 дела са само в списъка от проверката на председателя на Апелативния съд. От тези общо установени 28 дела, за които в резултат на проверките на председателя на Апелативния съд и на

Инспектората се твърди, че са с неизготвени в срока по чл. 308 и 340 НПК актове, 18 се повтарят в акта за резултатите от проверката по заповед №СС-01-3 от 14.06.2011г. (виж по-горе т. 3, 5 и 11 от раздел Факти по делото), т.е. по настоящото дисциплинарно производство. За тези 18 дела Инспекторатът, след като бил надлежно уведомен и сам извършил проверка, приел, в писмо до председателя на Софийски градски съд от 22.11.2010г., че на съдия Тодорова и на съдиите Петя Крънчева, Георги Ушев, Владимир Астарджиев и Иван Коев следва да се обърне внимание. Следователно най-малкото към датата на получаване на доклада от проверката през м. септември 2010г. от председателя на Софийски градски съд – 24.11.2010г., твърдяното нарушение – неспазване на сроковете по чл. 308 и 340, ал. 1 НПК относно тези дела било надлежно открито от административния ръководител.

От писмото на председателя на Софийски градски съд от 04.10.2011г. и приложените към него разпореждания до съдиите е видно, че на всеки три месеца ръководството на съда е било информирано за необявените „в 3-месечен срок съдебни актове“ като връчвало и на съдиите справките с неизготвените съдебни актове. Това означава, че всички дела на съдия Тодорова, които не са били с обявени мотиви и решения в тримесечен срок са били известни на ръководителя на съда.

Нарушението неспазване на процесуалните срокове е осъществено чрез бездействие. Съгласно чл. 310, ал. 3 ЗСВ, когато нарушението се изразява в бездействие, шест месечния срок за образуване на дисциплинарното производство започва да тече от откриването на бездействието. Откриването е релевантно тогава, когато е станало достояние на наказващия орган. Наказващ орган за съдия Тодорова са административният ръководител на Софийски градски съд – чл. 311, ал. 1, т. 1 ЗСВ, и Висшият съдебен съвет – чл. 311, ал. 1, т. 2 ЗСВ. Който и от наказващите органи да е открил нарушението давностният срок за налагане на дисциплинарно наказание е започнал да тече. По делото няма доказателства до датата на издаване на оспорваното дисциплинарно решение по отношение на съдия Тодорова да е възбудено и осъществено дисциплинарно производство за нарушение на процесуалните срокове по делата, предмет на горните проверки.

Поради това и в съответствие с разпоредбата на чл. 310, ал. 3 във вр. с ал. 1 ЗСВ съдът счита, че:

Първо, по отношение на 20-те наказателни дела, предмет на проверките от председателя на Софийски градски съд, от председателя на Софийски апелативен съд и от Инспектората, е изтекла погасителната давност и те не могат да бъдат определени като дисциплинарно нарушение, тъй като в шестмесечен срок от откриването на нарушението не е образувано дисциплинарно производство. Шестмесечният срок за наказателни общ характер дела №681/2004г. и №2055/2005г., изчислен от последния работен ден на председателя на Софийски градски съд – Светлин Михайлов, 02.07.2009г., е изтекъл най-късно на 02.01.2010г. Шестмесечният срок за 18-те дела от проверките на председателя на Софийски апелативен съд и от Инспектората, изчислен от датата на представяне на доклада за резултата от проверката на председателя на Софийски градски съд – 24.11.2011г. с оглед на положената резолюция, е изтекъл най-късно на 24.05.2011г.

И второ, по отношение на визирани в дисциплинарното решение наказателни дела, постановени до 13.12.2010г. – 23 броя, е изтекла погасителната давност за дисциплинарно наказание, тъй като най-късно три месеца след датата, на която е трябвало да бъдат изготвени съдебните актове административният ръководител е знаел за неизготвянето им, т.е. нарушението е било открито. Шестмесечния срок за образуване на дисциплинарно

производство досежно тези нарушения е изтекъл най-късно на 13.06.2011г.

Не е изтекла погасителна давност по отношение на четири от делата за 2010г. – въззивно наказателно общ характер №3280/2010г., приключило съдебното следствие на 15.12.2010г., на въззивни наказателни общ характер №1566/2010г., №4122/2010г. и №4485/2010г., които приключили съдебното следствие на 22.12.2010г., и на десетте дела от 2011г. Общо 14 дела, забавата за най-старото от които би могла максимално да бъде година и шест месеца, тъй като най-ранната дата на приключило съдебно следствие за дела, по които актовете не са били изготвени към датата на проверката – 16.06.2011г., е 27.05.2010г. (въззивно наказателно общ характер дело №154/2010г.), а към датата на заседанието на дисциплинарния съвет – 02.11.2011г., всички дела са били с написани актове. Жалбоподателката направила възражение за изтекла давност пред дисциплинарния състав, но той не приел възражението и като се аргументирал с твърдението, че никой не може да черпи права от собственото си виновно поведение. Този довод в случая е неприложим, тъй като тук не става въпрос за черпене на права, а за погасяване на възможността дисциплинарния орган да упражни дисциплинарната си власт. Общ принцип в правото е, че наказването за правонарушение е обвързано с давност – изключение правят само престъпленията против мира и човечеството, за които няма давност.

Следователно от установените от наказващия орган 45 дела за 2010г. с изготвени актове след сроковете по чл. 308 и 340, ал. 1 ЗСВ с изтекла давност са 41 дела, както и двете просрочени дела с обявени мотиви на 14.06.2011г., чиято забава е съответно три години и десет месеца и три години и пет месеца. От общо установените по настоящото дисциплинарно дело 57 дела с изготвени актове след срока по чл. 308 и 340 НПК с изтекла давност са 43 дела. Дисциплинарният орган като допуснал да наложи наказание и за погасени по давност нарушения (става въпрос за нарушени срокове по чл. 308 и 340, ал. 1 НПК, не за доказано нарушение на разумен срок за постановяване на съдебните актове) нарушил закона.

III. По твърдението за противоречие с целта на закона:

Жалбоподателката твърди, че целта на закона не може да бъде постигната с оспореното решение.

Целта на всяко дисциплинарно наказание е чрез налагането му да осигури специалната и генерална превенция. По отношение на наказаното лице то цели да го поправи и превъзпита като промени разбирането му за характера на извършеното, както и да въздейства предупредително върху евентуалното му желание за бъдещо несъобразяване с установения правен ред. Що се отнася до генералната превенция наказанието цели да въздейства също възпитателно и възпиращо на другите. В случая при положение, че не е установена надлежно и не е оповестена публично мярката, прилагането на която към поведението на съдията обосновава извода за нарушение на установените норми по вина на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице няма как наказанието да изиграе превъзпитаващата и възпиращата си роля. Всъщност този факт изрично се признава и в акта за резултатите от проверката. В него е записано: „Прави впечатление факта, че въпреки наложените дисциплинарни наказания, и към момента на извършване на проверката, наказаните магистрати продължават да имат проблеми със сръчността по отношение на изготвянето на мотивите.“

Всяко наказание в правовата държава не е самоцел, а мярка, налагана спрямо провинилото се лице след надлежно установено нарушение и при спазване на установена в закона процедура.

Недоказването на елемент на фактическия състав на нарушението прави винаги наложеното наказание незаконосъобразно, поради което и несъобразено с целта на закона.

Видно от изложеното част от инвокираните от жалбоподателката твърдения за незаконосъобразност на оспореното решение по т. 21, протокол №3 от 19.01.2012г. на Висшия съдебен съвет, с което за извършено дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 от Закона за съдебната власт на основание чл. 308, ал. 1, т. 3 от същия й е наложено дисциплинарно наказание „намаляване на трудовото възнаграждение с 15 на сто“ за срок от две години са основателни. В хода на дисциплинарното производство органът допуснал съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които довели до нарушено право на защита на жалбоподателката, както и до нарушаване правото на справедлив процес. Нарушения, всяко от които само по себе си и които в своята съвкупност правят постановеното дисциплинарно решение незаконосъобразно. Решението е постановено и в нарушение на материалния закон, тъй като органът не приложил материалноправния критерий за преценка на срочността за решаване на делото – „разумния срок“. Този извод е следствие на липсата на ясни, предварително определени и публично оповестени, критерии за оценка на сложността на делата и оценка на поведението на съдията обективирани в изискванията за неговата натовареност. Той е следствие и на недоказаната причинна връзка между безспорно установения факт на неизготвяне на съдебни актове в процесуалните срокове и виновно поведение на съдията. Оспореното решение е постановено и в нарушение на разпоредбите за давностните срокове, тъй като за 43 от визираните в него 57 наказателни дела с изготвени актове след сроковете по чл. 308 и 340 НПК дисциплинарното производство е образувано след изтичането на шестмесечния срок от откриване на нарушението. Решението противоречи и на целта на закона, защото налагането му няма да доведе до индивидуално и генерално превъзпитание и възпиране, тъй като не поради съзнанието и волята на магистрата е получен противоположният резултат. Така установената незаконосъобразност на оспореното решение е основание съдът да постанови неговата отмяна.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК Върховният административен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение по т. 21, протокол №3 от 19.01.2012г. на Висшия съдебен съвет, с което на основание чл. 308, ал. 1, т. 3 от Закона за съдебната власт на Мирослава Стефанова Тодорова е наложено дисциплинарно наказание „намаляване на трудовото възнаграждение с 15 на сто за срок от две години“ за извършено дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 от Закона за съдебната власт.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред петчленен състав на Върховния административен съд в седемдневен срок от съобщаването на страните.

Вярно с оригинала,

секретар:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

/п/ Юлия Ковачева

/п/ Иван Раденков

/п/ Соня Янкулова